د زړه وینا

د

ګل پاچا «الفت»

اشعار

د الفت ویب پاڼه www.ulfat.de

په دې کتاب کښې ځینې اشعار لکه:

ښکلا او هنر- د صلح نړۍ

مینه او دوستي- صلح کل

د بشردوستۍ او بین المللي ملګرتیا، دجهاني اتفاق او اتحاد دصلح اوګډ ژوند تلقین کوي او دیوه عالي فکر او جهان بین نظرپه پیداکولوکښې ښه اغیزه لري.

ښائي چه دا راز اشعار په پښتوادب کښې ډېر لږوي او دیوه ادبي تحول دآغاز بسم الله ورته وویلی شو.

ګرانه الفته!

ستاسو دیوان ماوکوت، هغه مخکښې چاپ شوي شعرونه مو خو د غوره اشعارو په نامه نشر شوي دي، دا پاتې شعرونه مو چه اوس راټول شوی دا به په څه نامه شایع کېږي؟ دا ګوندې غوره اشعارنه دي؟

نه! تبعیض مه کوه! غاړه به دې بنده شي.

زما په نظر ستا ټول شعرونه غوره دي، ستا ټول خیالونه ژور اوفکرونه لوړدي، ماته ستا ټولې خبرې ښې ښکاري.

رښتیا! وایي ته خو خبرې نه کوې ته چه داسې ښه شعرونه ویلای شې ولې به خبرې کوې.

ستا شعرونه او ستا نثرونه خو ستا خبرې دي چه د چاپ په برکت هرچاته رسي اوهر څوک پکښې د خپل زړه خبرې اوري.

نو ګویا ته ډېرو خلکو سره ډېره موده او هروخت خبرې کوې.

سید شمس الدین مجروح

دحمل ۲۵- ۱۳۴۱

هر گویندۀ حقیقی را ارمغانیست که بدیگران هدیه میکند.
این ارمغان تنها پیرایۀ حروف و کلمات نیست، جستجوی زیبائی در بازی لفظ و صنا یع فریبنده نیست، آهنگ و قافیه نیست ایهام و ادماج نیست، این ارمغان پیام است.
پیام شاعر بدلهای مردم، به اندیشه وتخیل مردم بذوق و عواطف مردم، نه تنها به کسانی که در قلمروی محدود بسر میرند و در یک روز گار زندگانی دارند.
بلکه در هر جا که دل دردمندی می طپد، و در هر روزگارکه مردم تشنۀ مردمی و مشتاق پرورش عواطف انسانی میباشند.
الفت شاعر بزرگوار و دوست دیرین من ازگویندگانی است که این پیام را در کلمات عذب وجان بخش، بما ارمغان کرده و بگفتۀ خودش آنچه را دانشمندان دیگر، در ژرفای چاه فلسفه تعمق مینمایند وی در ماورای ابر های خیال، در سراپردۀ آسمان دل، در سرادق جهان جان جستجوکرده است.
و اکنون استعداد فطری وی پیام خود رابعنوانهای- چراغ زندگی، زیبائی وهنر، .خاک وطن، صلح، دوستی، سپین غر، دهقانی، بهار و خزان، حا ل، عاقبت، امید، دلهای زخمی، پرواز باز، سرنگونی رایت استعمار، طلوع خورشید، آزادی،و........ در دسترس استفاده گذاشته است.
اگراین قضیه صادق باشد که فضیلت را باید برای فضلیت جست پس این اندیشه های نغز و پیام بشري، کافیست که حضرت الفت را بآوردن وپروردن آن تهنیت گوئیم.

دلو ۱۳۴۰

خلیلی

د الفت وینا

د الفت د ویناوو دغه مجموعه ما پداسې حا ل کې ولېدله چی د ښاغلی سید محمدایشان الحسینی الافغانی په ښکلی خط لیکلې سوې وه.

دلته دوو تنو هنرمنانو د خپل هنر پیاوړتوب ښکاره کړی دی. ښاغلی حسینی د نستعلیق د هنر ښکلا، او ښاغلی الفت د وینا او شعر ښکلا.

دوو تنو پخو او پیاوړو هنرمنانو لاس سره یو کړی ، او دغه ښکلې اوګلالی مجموعه ئې تخلیق کړې ده!

دلته دوه هنره سره یو ځای سوی دی، د انساني استعداد دوو برېښناو ځلاکړې ده دوو قلمو خپل مهارت او ښکولو نه انحورکړې ده، ښکلې وینا په ښه خط لیکنه زمونږ د اسلافو ښکلئ میراث دی، او خوښ یم چې دا مجموعه د دغو دوو لرغونو هنرو، یو بشپړ اوکامل مظهر وینم.

ښکلا او جمال په کائناتو کې مختلف مظاهر لري، که د وینا په معنوي اولفظي سمون او جوړښت کې ځان ښکاره کړی، نو لکه د الفت شعر داسې خوږ او خونده ور او جذاب سي خو که د تورو اوکلماتو په ظاهري لیکنی او انځور کړنی کې ظهور اوتجلاو کړي، نو لکه د ښاغلی حسینی غوندې ښکلی او زړه وړونکی خط سي.

دا دواړه نفیس هنرونه دي، د دواړو د الهام سر چینه یوه ده، او هرکله چې له فیاض منبعه د جمال تجلیات ځلېږي، او خپرېږی، نو په کائناتو کې آرت اوصنعت او جمیل فنون روزی. شعر اوښکلی خط، د دې جمالی فعل او انفعا ل دوه کښلی مظاهر دی.

د ښاغلی حسینی دغه جمال آفرینی خو زموږ د وطن د یوه پیاوړی خطاط مرحوم جناب مغفورسید عطا محمد شاه قندهاري د هنري مکتب یوه مغتنمه نمونه ده چې د پښتنو د فنان ذوق نمایندګی کوی.

اما د الفت وینا!

دلته هم د ښکارندوی د وینا ټینکار اوصلابت، د خوشحال خان د کلام سلاست او مهابت او د رحمان بابا رقت او د زړه درد ګرده ښکاري، دلته صنعت او جمال په مختلفو جولوکې نڅاکوي، دلته د قندهاری سید روح د خوشحال او رحمان سره لاس ترغاړه ګرزی!

زما د الفت تر منظومې وینا، د ده منثورې ټوټې خوښې دي. دی شاعر اوفنان دئ!

د ده نثر هم شعر دی! خو نظم ئې هم هغسې خوند، هغسې ښکلا، او هغه جمال لري.

دی د خاصو خاصو افکارو په پروربنت او تصویر کې استاد دی، نوی نوی نکات پیداکوي د ژوند انه عمیقو اسرارو ته ملتفت دی، د طبیعت بسیط اوپلن ډګر د ده د مطالعې او غایر نظر جولانګاه ده!

د الفت په وینا کې د نوی دنیا د نوی فکراو مدني تحولاتو اغیزې ښه ښکاري، خو دی د کنړ د څنډو د پښتنو په کوډغلو هم ورننوزی، د خپل قوم په دردونو ځان خبروي له لغړ دهقانه سره د پټی پر پوله کښېني او په داسې وینا ځنی رغیږی، چې هغه له الفته دکه وی! د زړه له درده حکایت کوی، اوهغه څه وایې چې نو رخلق یې نسي ویلای.

نو زه پر دغوپاڼو (دالفت وینا) نوم ږدم.

داځکه چی:

زه په دې اشعاروکې د الفت اومحبت تجلیات وینم.

رنګینه شعر می مه بوله خبری:

دا روان ځما د زړه د وینو رود دی.

کابل. جمال مینه. د اسد څورلسمه ۱۳۴۱

عبد الحی حبیبی

د الفت اشعار

چه د پښتو ټولنې له خوا ماته د نظرئې دپاره راکړی شوی وو، ماوکتل، په دې مجموعه کښې نوی آثار او څه پخوانی غوره اشعار را غونډ شوی دی.

اشعار عموماً دوه جنبې لري:- یوه ئې د ژوند او بله ئې د خوند ده، د ژوند پلو ئې حکمت او د خوند پلو ئې کیفیت دی.ژوند بې خونده کیدی شی، خو خوندبې ژونده نشي کیدای!

مګر د شعر کمال دادي چه حکمت او لذت دواړه پکښې واغږ ل شی.

د الفت په غوره اشعارو کښې د کیفیت پله درنه ده، اوپه نورو اشعارو کښې ئې دحکمت پلو ډیرکوښښ شوی دی.

زما په عقیده که شاعر د خپلو خوندورو اشعارو تکرار لازم وبولي نو څه دباک خبره خو به نه وی! د دنیا ټولې مشهورې ژبې د لیکوالو او شاعرانو د قلم په قوت لوړ معیار ته رسیدلي دي. شعر باید د ژبې له پلوه د فصاحت اوبلاغت لرونکی وی چه د ژبې ادبي معیاراوچت کړی شی. او دمعنی له پلوه باید د څه داسې الهاماتو درلودونکی وی چه د عصر اوزمانی پیغام ورته ویل کېدی او د قوم د فکر د تنویر او د ذهني تربیت موجب ګرځېدی شي! د ښاغلی الفت په شعر کښې دغه مزایا لیدل کېږي. په تیر وختونو کښې چه چا د الفت صاحب اشعارلوستی دی بې تاثیره ترې نه دي پاته شوی، اوپه پښتنی جامعه اونوره نړی کښې ئې ښه شهرت حاصل کړی دی، پښتوژبه د پخو شاعرانو کلام او دیوانونو ته زیاته اړتیا لري ځکه چه د ژبې او شعرنسبت یو تر بله داسې دی لکه د بدن اوساه تعلق، نو زه په خپل نوبت د الفت صاحب اوداسې نورو شعراؤ د کلام د مجموعو د نشراو چاپ طرفداریم.او د پښتانه جامعې د پاره یې ګټورکاربولم.

۲۸ د حوت ۱۲۴۰ قیام الدین (خادم)

ښه مننه

د وطن له مشهور اوملي خطاط ښاغلی سیدمحمد ایشان الحسینی الافغانی څخه ډېر خوښ یم چه زما دغه اشعار یې پخپل ښکلی خط صورتاً داسې ښایسته کړل چه د نظر د خاوندانو نظرجلبوي او د هر چاسترګې پرې خوږېږي.

هماغسې چه یو شعر د ښه آواز په برکت او د موسیقی په ملتیا بل کیف او اثرپیداکوي ښه خط هم د شعرښکلا او رڼا ډېره زیاتوي.

کله چه یو هنر له بل سره مل شي او یو ښایست په بل کښې حل شي نو هغه څه ترینه جوړشي چه سترګې ئې په لیدو، غوږونه یې په اوریدو او زړونه یې په مینه اومحبت نه مړېږي.

که چیرې بوه ډېره ښکلې سندرغاړې چه له ډېرښه صورت سره ډېرښه آواز او د موسیقی هنر هم ولري او یوښه شعرپه مجلس کښې په ساز او سرودکښې ووایي یقیناً بې اغیزه څو چنده کیږي.

ښه شعر په ښه خط همدغسې وګڼه.

ښائي چه د دې کتاب ځینې اشعار هم داسې وي چه له حسن خط سره د لفظ اومعنا حسن هم ولري او نورٌعلیٰ نورٍ ورته وویلی شو.

د دې اشعارو په چاپولوکښې دپوهنی دتجارتي مطبعې د ښاغلی رئیس او د طباعتي مدیر او نورو کارکوونکو حسن قبول او ښه مرسته هم د تشکر وړ ده ځکه چه په ډېر لنډ اوتنګ وخت کښې ئې د دغه کتاب چاپول په خوښی ومنل اوله ډېر ژر چاپولو سره ئې دښه چاپولو ډاډ هم راکړ.

د پښتو ټولنې د ښاغلو غړو او مسلکی مجلس ښه نظرچه د دې اشعارو د چاپولو په تصویب کښې یې ښکاره کړ د ډېر قدر وړدي ځکه چه بې د دوی له نظریو او منښت څخه دا کتاب د پښتو ټولنې له خوا نشو چاپېدلی.

د دې کتاب لیکل په ښه خطاط او بیایې په آفسیټ چاپول د مسلکی مجلس د تصویب او د واکمنې جرګې دمنظوری برکت دي چه زه ورته په درنه سترګه ګورم.

ګل پاچا (الفت) د زمری ۱۵ مه

۱۳۴۱

فهرست

سرلیک | مخ

شاعر 1
ښکلا او هنر 1
دصلح نړۍ 3
مینه اودوستي 5
صلح کل 7
ابتکار 7
ژوند 8
دمونږ دسفریوه خاطره 9
دهقاني 10
دوطن محبت 11
دوطن پالنه 12
ګرانه وطنه! 13
دوطن خاوره 15
سپین غر 16
په باغ کښې 18
آزادي 20
دزړه شکوه 21
دژوند ډیوه 21
پسرلی راغلی 23
دبهارفیض 24
دخزان سندره 25
دمنې خاطره 26
په وربل باندې ګرد 27
دحسن جلوه 28
ملت اوممکلت 28
لوی افتخار 30
ویده ګوجر 32
ناڅاپي کاني 33
ټکي اوریا 37
عاقبت 38
زما حال 39
دامیدرڼا 40
لمره! 40

دوطن ترانه 42
دافغان ترانه 43
دیووالی ترانه 45
دمعارف ترانه 45
استعمارچیان 47
علم او معنا 47
دپلار توره 48
نه ځي 49
ښکاري باز 50
زخمي زړه(۱) 52
دشاعرنظر 59
څه ګورم 60
غریب ماشوم 61
خوارحسن 62
همدردي 63
حسن اونظر 64
بډای 65
ماشوم 66
غزل 67
دنازمیرمني 67
په نیلی پسې ځم 69
څومره به ښه وی 69
څه یم 71
زما ګناه 71
زما خوب 72
انسان 73
څه جوړشوه؟ 75
عدالت 76
دوه ماموران 77
دحق جذبه 79
خاوري اوګردونه 79
علم اوپوهه 82
سرپټوب 82
همدردي 83
سیاست 83
بي قدري 83

ديمركراسي.. 84
دروح اطمينان 84
صبر.. 84
ددنيا قانون.. 85
يوسف اوزليخا.. 85
فكراومينه 86
آشنايي 86
فكراو كار.. 86
بې خبري.. 87
علت اوسبب.. 87
دهقانه 88
شعر 88
مات كودړى 88
خوشحالي 89
تور او سپين.. 89
شعراو حكمت.. 91
سپين او تور ديوان.. 91
حقيقت.. 92
ثواب 93
دشاعرشعار.. 93
دالفت پيژند ګلوي او ژوند پېښې.. أ

بسم الله الرحمن الرحيم

شاعر

څه رندي اوڅه شورڅه مستي   څه بلبل غونډې ګل پرستي
دعشق اوربانډې سوی ستي   دشاعر ده همدغه هستي

لکه ګل جګرخون او خندان   دبهار په ورمه پرېشان
په وربل په کاکل دجانان   لکه تاج وي په سر، سرګردان

نرم زړه دعیسی خوښوي   خوفرعون اوقارون غرقوي
دنمرودتېول بتان ماتوي   دښایست بت ته سرټېټوي

له هرقیده آزاد زنداني   دعشق غم ګڼي تاج سلطاني
ورسره شامدام حیراني   سرکښې فکراوخیال جهاني

نه يې يارچېرې شته نه ربار   خو آرزو ورسره ددیدار
خدای خبرڅوک راځي په دې لار   لري ډېرنامعلوم انتظار

ښکلا اوهنر

په هرځای کښې په هرچاکښې چې ښکلاوي
دیورپ دافریقې که داسیاوي

دنظرخاوندپه مینه ورته ګوري

مسلمان وي اوکه ګبرکه ترساوي

دلته فرق دامریکې اود روس نشته

ښکلی ښه دی که دهرسرددنیا وي

ذوق اومینه خدای آزاده پیداکړې

شاعران له قیداوشرطه بې پرواوي

پتنګان ورسره عشق لري هرګوره

دډېوې ځای که مسجد که کلیساوي

ښه آهنګ چې په هرسازکښې وي موزون دی

که رباب وي که شپېلۍ وي که داریاوي

ننداروا وتماشوته به ورځمه

دهرچاپه ساز چې ښکلی په ګډاوي

چې په هره ژبه وي ښه شعرښه دی

که زما وي که دتاکه دبل چاوي

ښه تابلودهنرمن خوښوي هرڅوک

که دچین وي که دهندکه دبرماوي

په الفاظوکښې وي ډېراختلافونه

یوله بله متفق اهل معناوي

ددوستۍ کورکښې دتوراوسپین فرق نشته

په هرچاکښې چې وي مینه خوښ زماوي

په سپین مخ چې توري زلفې راخورې شي

دښایست دډېوې لاښه تجلاوي

تورله سپين سره ښه ښکاري سپين له توره
څه به ښه وي چې يوبل سره پخلاوي

دهنرصنعت اوحسن په عالم کښې
هريوګل چې په هر رنګ کښې وي زيباوي

ښکلی مخ له هرې خواچې راښکاره شي
د الفت سترګوليدلی لاپخوا وي

دصلح نړۍ

هغه ورځ به بختوره وي هرګوره
چې دسپينو زړونه تورنه وي له توره

کرکه نه وي يوله بله محبت وي
ورورولی صلح صفاوي ښه نيت وي

مرورخلق يوبل سره پخلا شي
نه چې غوښه اوچاړه هغه او داشي

بشري دوستي قايمه په جهان وي
خوښ په صلح هم کافرهم مسلمان وي

نژادي توپيرهيڅ نه وي په دنياکښې
نه په شرق اونه په غرب نه امريکاکښې

استقلال منلی حق دهرملت وي

خوقایم په ملتوکښي اخوت وي

داخورتګه ساز آواز دهېوادونو

شي یوه ارکسترا د ولسونو

دګډژونداصل واساس اصلي منظوروي

جهاني عدل وانصاف صحیح دستور وي

هرملت په هرنظرکښي وي ښاغلی

که په هررنګ وآیین کښي وي راغلی

سړیتوب وي محترم په هرلباس کښي

په زري جاموکښي وي که په کرباس کښي

داسې وساتي هرڅوک خپل مسلکونه

چې ونکړي یوله بل سره جنګونه

ټول جهان ددوستۍ کوروي سرترسره

دجنګ ویره شي له زړونونه بهره

زورتړلی وي دصلح په قانون

مهارشوی مست اوښان وي دجنون

تویول دوینوشرم او پېغوروي

شرمنده ذلیل سرټیټی ظلم زوروي

جنګ شي هرچېرته دصلح بیرغونه
شي په سمه لارروان سیاستونه
دانسان زړګی له جنګ اوجګړې تورشي
توره ماته شي اوجوړورنه څه نورشي
خوله نه وي علامه دخجالت
په خدمت خولې کېدل وي شرافت
یوله بله محبت مهرباني وي
د „الفت“ هیله اوفکر جهاني وي
زه له تاځني ځاریږم ته له مانه
که جداهم وي زماآیین له تانه

مینه اودوستی

مینه ګلزارته بلبلان راولي
بلوډیووته پتنګان راولي
شاه دګدازړه ته نږدې کاندي
دخوارجونګړې ته سلطان راولي
که یوپه ځمکه بل اسمان کښې اوسي
ځمکې ته ستورى داسمان راولي

دخوارعاشق ددلداری دپاره

په توره شپه ماه تابان راولي

ښکلی چې ګورم ګېنې مې نيسي

مينه په مابانديې پېرېان راولي

ګوره په سپين مخ بانديې توري زلفې

توره شپه څنګه مهرويان راولي

په ښکلومينه دهرچاراځي

خواران زما مينه په ځان راولي

دغريبانواو بې وزلو دوستي

سری په خيراوپه احسان راولي

زړونه باغ شي ددوستۍ په هوا

دښمني زړونوته خزان راولي

دوستي دجنګ اوجګړومخه نيسي

صلح وسلام امن وامان راولي

يودوست دبل دوست دخوښۍ دپاره

خواري زحمت تکليف په ځان راولي

دتورو سپين اوسره دوستۍ خاطرته

سپين مخ سرې شونډې تورچشمان راولي

دستر ګوکور کښې سپين اوتور چې ګورې

درته دګډ ژوندشا هدان راولي

صلح کل

له واړه کوره راوځه لوی جهان سره اشنا شه

خپل اوقام نه راوچت شه له انسان سره اشناشه

له هګۍ نه رابهرشه په قفس کښې مه اوسېږه

له دې تيټې هواپورته له طيران سره اشناشه

دزمان مکان په قيدکښې اوسېدنه اسارت دی

محدودمه اوسه هرګوره لا مکان سره اشناشه

دبندې فکرخاونده دوهمونو نظربنده!

که ذهنې آزادې غواړې له عرفان سره اشناشه

که دځان په شان انسان ته درېدلی پې سرکوزی

ځان دې نه دی پېژندلی له خپل ځان سره اشناشه

چې دجاه وجلال بت ته په سجده باندې نسکورېې

بې ايمانه راته ښکارې له ايمان سره اشناشه

چې سړی هرځومره لوی شي ترځان لوی سره آشناشي

والاشان سره آشناشوې دخداې شان سره اشناشه

دجهان تاريخ ته ځيرشه دبدلون اړخونه ګوره

کُلّ يومٍ هُوَفي شانٍ دی له هرشان سره اشناشه

اور،اوبوسره دې کار دی په خوږوترخوژوندی يې
صلح کل شه ! داضدادو، خاندان سره اشناشه

ابتکار

فراخۍ کښې خوشحالې مبتذل کاردی

په تنګسه کښې چې وي خوښ داابتکاردی

ناوېٍ خوښه په ډولۍ کښې ده هرګوره
رقاصې لره پراخ میدان په کاردی

یوچین کښې بل په کوټ پتلون کښې خوښ وي
ځوان دپېغلې زوړ دکونډې خریداردی

دیارغېږکښې که وي هرڅوفشارونه
په همداسې مضیقه کښې خوښ دلداردی

کوټنۍ کښې زاهد خوښ په ریاضت دی
عیش عشرت ځخه بېزاره پرهېزګاردی

مجاهددحق دلارې چې هرڅوک وي
دخلیل په شانې خوښ په سره انګاردی

دکوګل په تنګ قفس کښې زړونه خوښ دي
چې لاس تنګ شي نودګېډې عمرخواردی
ګېډو خوښ وي دکندو خولې ته چې ګوري
مین ګوره! خوښ په تنګ خوله دیاردی

ژوند

لاس به وانخلم له ژونده که مې دواړه لاسه پرې کا
ځم په سر دژوندپه لاره که مې څوک پښې ارې کا

که مې وکاږي دوه سترګې ژوندته ګورمه په مینه
زړه له ژونده نه توریږي که ژوندون توري تیارې کا

دنمرود په اورکه سوزم له ژوندونه بېزارنه یم
دبلاپه خوله کښې هم لا،ژوندون ماته اشارې کا

ژوندمې خوښ دی په هرحال کښې دژوندمینه راسره ده
همدغه مینه په زړه کښې راپیداښې ښې اسرې کا

ژوندقوت دی حرکت دی مخکښې تګ دی محبت دی
دژوندون دباغ بلبله شپه او ورځ دغه نارې کا

مایوسي لویه ګناه ده مرګ دی مړینه ده فناده

په امید ژوندون ته ګورم که چرې راته تېرې کا

ژوندچې هرڅنګه وي ښه دی هرڅوک غواړي چې ژوندی وي

مګرژوندغلامۍ دې خدای برباد خاورې ایرې کا

که نورهېڅ نشئ کولئ وچ اوښندشئ غلامانو

غلامان چې پیدانشي باداران به بیچارې کا

دمونشن دسفریوه خاطره

دلته بل رسم و رواج بله دنیا ده

مینه پټه چانه نه ده برالاده

ښکلول غېږکښي نیول دنورومخکښي

که په خوښه اورضاوي څه پرواده

په غلانه دي په ښکاره دي یاراني

نه هجران شته نه دهجرتراني

بې ربباره وصالونه شامدام دي

نشته کوډې نه تعویذنه شکراني

که په ګل پورې سینه مرې بلبله

که دشونډوښکلول وي یوله بله

نه پېغورشته نه رټل شته نه تورونه

که هرچا له ځان سره څوک ګډوله

دهقانی

دهقاني ښومره ښه کاردی　　هردهقان سړی مالداردی

لري مېړي اوپسونه　　ښنه پټی اوښنه باغونه

همېشه په ښنوباغچوکښي　　پاس دونوپه سروکښي

نغمې اوري دبلبلو　　وينې ښې غنچې دګلو

دخپل لاس له برکته　　اوله خپل عالي همته

له سپيروخاوروخپل ځانته　　خپل اولاداوبل انسان ته

خوندورشيان پيداکړي　　داتياره جهان رڼاکړي

وچ ډګراوبيابان　　کړي ښاعرته ګلستان

په خوږومېوومرغان　　په ګلانو بلبلان

کړي خوشحال له خپله ځانه　　ټول دده ښي ثناخوانه

که غلې اوکه مېوې دي　　که دګلوښې غنچې دي

که طعام که فاکهه ده　　که دښه ځای ننداره ده

ددهقان دلاس اثردی　　دهقاني ښه لوی هنردی

ددهقان دبازو زوردی　　چې نن داجهان سمسوردی

جغ اوسپاره ددهقان　　آبادي ده دجهان

دادښکلوښه لباس　　داد چاپه سرالماس

دبدای کورکښې سره زر　　داښايسته ښکلي زيور

ددهقان دکارحاصل دی　　پرې پوهيږي چې عاقل دی

لاس تہ راکی ددهقان

درگوهرلاس کښي دخان

دوطن محبت

دوطن په محبت باندې قسم خورم

چې دځان له غمه زيات دوطن غم خورم

دوطن دشرف سپريم نه ويرېږم

که دتوروګذارونه دم په دم خورم

داخورېږي، غورېږي ګولې دې وي دنورو

دوطن دفاع کښي زه ګولۍ دبم خورم

کفن نه غوارم دژوندجاموکښي درومم

دجنت باغ کښي ميوې رقم رقم خورم

يم پرهېزدېږي ننګې له خوراکونو

په غيرت ګټلي شي به ولې کم خورم

دوطن داعتلاترې يم ځکه

لکه ګل هره شپه څاڅکي دشبنم خورم

زه هغه يم چې تل ننګ په وطن خورمه

هغه نه يم چې رشوت سود اوسلم خورم

چې په سرمې دوطن خدمت منلی

څه پرواده که خپل سرلکه قلم خورم

دوطن پالنه

لکه شمع که ځان وسوزې په اورته
نوبه هله کړي رڼا مینه اوکورته

که فرهادغوندې دي غرونه سوری نکړه
دشیرین وطن په عشق کښې بې نامتورته

په خولوېي دتندي که آبیاري کړې
دوطن دګلوباغ به کړې سمسورته

که په اوراوبوکښې تېغ غوندې غوټه شې
نوپه سربه ددښمن شې هله سورته

لکه ونه که بارنکړي په سرپېتې
وبه نه شېندي خوږه میوه هرلورته

که دبادپشان دي ځان کړسرګردانه
نوبه وچې کړي خولې له مخ دوررورته

دپنبې غوندې ځان ورکړه حلاجې ته
چې کړې پټ دخپل وطن لوڅ اوسرتورته

که دځمکې هومره لوی پېټي حرکت کړه
تنبلي اوسکون بوله لوی پېغورته
دوطن آب وآبرودې که شوه تویه
په سیالانوکښې به سرجګ نکړې نورته
دا اوبه چې ته یې څکې دوطن پیې دي
نووطن بوله په شان دخپلې مورته
چاچې ایښی په دې تې درسره خوله ده
هغه خوراو وروړکښه دسترګوتورته
هیڅکله په بدنظرورته مه ګوره
لکه ځان دهغه هم اوسه غمخورته
په „الفت" به بېګانه اوپردي خپل کړې
وبه نکړې دغه کارپه زراوزورته

ګرانه وطنه!

ګرانه وطنه! خومره زيبايې
جنت دځمکې زره ددنيا يې
ښاغلی تاج ته دايشيايې
وردستايلوته په رشتيايې

لعل وګوهرشته ستابدخشان کښې

تمدن خورشوستا په جهان کښې

ننګيالی تادی هروخت روزلی

ښه ښه ځوانان دی تازېرولی

کارنامې ستادي تاريخ ساتلی

ستافرزندان دي ځومره غښتلی

زمريان پراته دي ستاپه لمن کښې

تل پسرلی وي ستاپه چمن کښې

دوطن ورونېوياشئ راپورته

دښمن پرې نږدئ خپل کلی کورته

دتورې غېر موتللی هرلورته

څوک تينګېدی شي زمونږه زورته

مونږ دي مات کړي دېرقوتونه

مونږ لاندې کړي دېرهېوادونه

ښاغلی نسل دآرين يو

يوموذهب دی ديووطن يو

فخرموېودی لکه يوتن يو

مين په هرګل دخپل چمن يو

شاه اووطن نه ټول قربانیږو
ځای دغیرت دی کله دریږو

دوطن خاوره

چې کېمابوتی پسې ګرځي څوک په سمه اوغر
دوطن خاوره ده کېماورکړئ سراغ اوخبر

له سپیروخاوروپیداکیږي څه چې غواړي بشر
که زحمت واخلي په ځان باندې اولري څه هنر

په کاراوزیاربانديې له توروخاوروزرجوړیږي
دکاریګردلاس تښاکونه ګوهرجوړیږي

ستاکه خوراک دي که پوښاک واړه له خاوروپیدا
حیف وافسوس دی که آباده نکړې خپله بېدیا

یاپرېږدې خاورولاندې پټ خپل معدنونه وریا
څه چې لرې وایې خلې ته په ګران قیمت له بل چا

نفت په کاله کښې تاپیپونه ګرځول ورپسې
اوبه منګی کښې وې ته تږي ګرځېدلې هسې

وړی زمونږدې اوشړی اخلوله بل ځنې تل
پوټکی زمونږ دی جوړوي ترینه بوټونه یوبل

ګلان زمونږدي بوي پې دپردیوبلبل

هرڅه لرو خو ده خالي زمونږلمن اومنګول

راشئ چې وغږووستړګې شاوخواوګورو

ښکته اوپورته سمه غرخپله صحراوګورو

خلق غرونه کیني پکښې راز راز خزانې لټوي

زمونږ ځوانان پکښې دسوو وچې خادې ټولوي

څه چې پیداکړي هغه اخلي خپلې شپې تېروي

ځمکه که کیني نورڅه نکړي جنازې ښخوي

نورولە وسپنې فولاد اوماشینونه جوړکړه

مونږ ترې ناقص اسباب اوپخ لرونه جوړکړه

سپین غر

چاویل چې کوه قاف نه هغه خوا یوه کلا ده

ښاپېریان پکښې اوسېږي پکښې بل شانته هوا ده

پیره دارېې یوسپین دیودی ورنه وېره د هر چا ده

څوک پردی نشي ورتللی لارېې سخته ده بېشانه

داقصه مې اورېدلی په یووخت کښې وه له چانه

اوس پوهېږم هغه سپین دیو داسپین غردی ننګرهارکښې

دخیبرله دروازې نه دې خواپروت دی سخته لارکښې

بې پښتونه بل څوک نشي ګرځېدلی دې ګلزارکښې

چې له شنوزمریوډک دی لري هسې لوی ځنګلونه

په هواکښې بې تل ګرځي سپین بازان کوي ښارونه

ښایسته له هروطنه اوله هرملکه زیبادی

تورنښترېې توري زلفې تک سپین مخ یې دلیلادی

سپین سپېڅلی ښکاره کېږي ته به وایې سپین سبادی

دسپوږمۍ اودنمر کوردی ځکه هومره دی روښانه

هرسحرېې له کندوه نمرراخېژي له آسمانه

پاس دغره په سرځلېږي تجلی دپلوشوده

نمرسپوږمۍ پکښې ځان ګوري آیینه دپرښتوده

تکه سپینه رڼا برېښي درحمت دنورورشوده

هسې ښکاري لکه داچې دملکوکوه طوروي

له اسمان نه ورېدلی په دې ځای سپېڅلی نوروي

دجنت دباغ ورمۍ دي چې هروخت دلته لګېږي

درنوستورو دیوې دي پکښې هره شپه بلېږي

له صیاده ویره نشته زرکې خاندي هوسېږي

دپښتون لویه ځانګوده کاڼوکټونه تیاره

خدای دې نه کاچې پردی به کله مومي ورته لاره

هرې خواته به بهېږي جړوبي اوابشارونه
دشرابو اوعسلو پکښې شته دي ډک رودونه
ښه لمن لري سرسبزه پکښې مېشت دي ولسونه

ښایسته ښې منظرې دي پښتانه یې ننداري کړي
دسپین غره توري لښکري دښتروپي پیري کړي

دامتل دی پښتونکښې په لوی غره دخدای نظروي
دسپین غره دپاسه ځکه تجلی شام وسحروي
نمر لا ځرک نه وي وهلی درښا هلته اثروي

کوه طورغوندي ځلېږي خوافسوس چې موسی نشته
چې الهام ورځخه واخلي هغه لوی رهنمانشته

په باغ کښې

ښکلی باغ تازه چمن ودګلانو
شین سحراوشوروشرو دمرغانو
په سل قسمه اوازونه ښې نغمې وي
هرطرف ته دبلبلوتراني وي
یومرغه ویل داځومره ښه دنیاده
ښکلی بڼ تازه ګلش تازه هواده

په دې شنو پاڼو کښې ژوند ډېر غنيمت دی

ددې باغ خوږې مېوې ښه لوی نعمت دی

مګر ويره ده په کار له صيادانو

له بې رحمه بې انصافه انسانانو

تنګه کړی په مونږ دوی دغه فضا ده

ددوی وصف ګوره يسفک الدما ده

يو بندي کړي په قفس کښې چې ويېره

بل په سره اور باندي نيسي چې کړيږه

کاشکی نه وای پيدا شوي انسانان

دا د سخت و سخت و زړونو خاوندان

له بل لوري ورته غرشو دا خه وايې

ته چې دغه شينکی بڼ دا رنګه ستايې

دا خو خپله هسې نه دی پيدا شوی

انسان ډېر زيار او زحمت پکښې ويستلی

که انسان نه وی دا باغ وچه ميره ده

ښايسته کړی خو انسان دا منظره ده

بې باغبانه دغه باغ نه پاتې کيږي

دا ګلشن په سپېره ډاګ باندي بدلېږي

په جهان کښې که بې رحمه صيادان شته

ورسره ډېر زيار وېستونکی دهقانان شته

که يو ويني تويوي او خونريزي کړي

بل په کار کښې شي خولې عرقريزي کړي

ديوه لاس کښې که توره او ټوپک دی

دبل لاس ګوره تناکو څخه ډک دی

ای په سروګلومینو نندارچیانو

هېروئ مه کاراوزیاردباغبانانو

دهقانان لري په تاسودېرحقونه

دهمدوی دلاس پیدادی داګلونه

آزادي

په شړی کښې ښه یم زه آزاد فقیر

نه وربښموکښې چینجی غوندې اسیر

په خمتاکښې حرازاد ښه دی سل ځله

له غلامه چې لباس يې وي حرير

دوژغنوپه کېږدی کښې که آزاد یم

یووښته به يې ورنکړم په کشمیر

په ویجاړه کښې مرغه ځاله کښې خوښ وي

په قفس کښې دسرو زرووي زهیر

چې مرغان په هواوینم چرګ په ځمکه

راته یاد داسارت شي بدتاثیر

همېشه اسیرمرغه دي خوړل شوي

اوبنکې يې بالښت دخان اومیر

له لیندی داسارته چې څوک خلاص شي

بې وزروپه هواځي لکه تیر

دزړه شکوه

ګلونه ډېردي ګلرخان نشته　دګلوخواکښې بلبلان نشته

ننداري شته دي سترګورډپاره　دسترګوروقدردان نشته

مطلب دپاره تګ راتګ ډېردي　مينه پالونکی آشنايان نشته

په باغ وبڼ کښې تازګې ګورم　تازه فکرونه نن زمان نشته

دلوبومنډوميدان جوړشوی　ميدان دفکردجولان نشته

په اديرو به ګلان راشنه شي　په مړوتاثيرنوردباران نشته

په خوله ډېرښه دی زړه يې ښه نه دی　ښه فکر نشته ښه ګمان نشته

مين په ګټه زړه شي دګټې　سنګدلان ډېردي موم دلان نشته

دزوراوزروغلامان ډېردي　دلته دزروصاحبان نشته

هوا هوس که زړه خلق مريونه

آزاد هوس نه يوانسان نشته

دژوند ډيوه

شپه دوصال وه مجلس وديارانو

دمينو د دردمنو رنځورانو

دژوندون ډيوه دعشق په اور رڼا وه

دخلوت کورکښې دحسن تجلاوه

چې کتل مې له کوم لوری پتنګ راغی

لوغړن او تلولی په غورځنګ راغی

ډېربېتابه و چې ځان ستي په اورکړي

سمدلاسه ځان په اورباندې نسکورکړي

دتن پېټی له خپل ځانه کاندې لرې

کړي پیداځانته دروح نوري وزرې

کوم زړه سواندی ورته ویلی ګوره سوزې

ژوندون شه دی په دنیاکښې یوځوروځې

دومره پاتې شه چې ووینې سباته

په رڼاورځ یوځل وګوری دنیا ته

پتنګ ووې زه مین په دې رڼا یم

له قدیمه په ډېوه باندې شیدایم

زما ژوندلکه ډېوه دځان سیز ل دی

ځان ساتل له سوزېدونه مړه کېدل دی

ډېوه هغه وخت ژوندۍ وي چې بلېږي

مري هغه وخت چې له اورځخه بېلېږي

زمونږ مرګ اوژوندله نوروفرق لرینه

له سېزلو نه نجات دی زمونږ مړینه

سوزوساز د زندګۍ ښه تماشاده

بې رڼا اوسېدل مړینه اوفناده

زه دعشق له نوراونو اره نه ویریږم
دخلیل په شانی سرولمبوته لوېږم

پسرلی راغلی

باغوانه زېری مې دربانديږ پسرلی راغلی
وخت دګلانواوموسم ډېرګلالی راغلی

داپه سحرکښې غوړيدلی دګلاب غوټۍ ده
که دښادی په ورځ دسرورزروتالی راغلی

دغه شنې پاڼې دي چې ځان پکښې سوسن پټ کړی
که له جنته دخلعت ښایسته کالی راغلی

بلبله ګرزي خپل پردی باندې دازېری کوي
چې ګل ته ګورئ بیازماښایسته لالی راغلی

اوزي صحراته ښایسته جونی ګلانوپسې
دفرش دپاره غرورغوته شنیلی راغلی

بیا د"الفت" اومحبت ناري بلبله وهي
په ګرمجوشی کښې بهارخومره بریالی راغلی

دبهار فيض

پسرلی بیاراغی وطن ته له فیضانه سره
بیایې راوړی ډېرګلونه دي له ځانه سره

په یوه میاشت کښې ګوره حمل(١) په غوایی شي بدل
پسرلی دغسې کومک کړې له دهقانه سره

واړه جهان ګل وګلزار شه دبهارله فيضه
مینه پیداشوه دهرچاله دې جهانه سره

په غرو رغوکښې دګلانو چمنونه وینم
سل آفرینه په بهارله دې احسانه سره

دغوټۍ زړه په باغ کښې تنګ شه دصحراپه ارمان
ریدي دامان ته دي وتلي ارغوانه سره

زمکې آغوستی سرترپایه شنه جامه دجنت
څکه سیالي کوي له شنه ډنډ داسمانه سره

چې شنه پټې سمسورباغونه دلته هلته وینم
دهقانه ستا دې کور ودان وي له باغوانه سره

١ : دپسرلی لومړی میاشت حمل او دوهمه ثورده چې حمل په لږ لفظي تغیرورغومی اوډکېږی بچی ته وایې اوثور دغوایې په معنی دی.

دخزان سندره

خزان راغی رنګ وبوی لاړه له ګله
ځکه چېرته غلی شویده بلبله

داشني پاڼي ورځ په ورځ ګوره زیړیږي
سرسبزي اوتازه ګي ېې وبايلله

پاڼي رېږدي لکه زړونه دخوارانو
دخزان سړه سیلۍ ولګېدله

زیړي پاڼي چې رېږي خوراوېږي
ځکه اخلي رخصتونه يوله بله

هغه پاڼه سیلۍ ویوړه کومې خواته
چې زما اوستا په سرسوری کېدله

او س کابل دخوارغریب ټاټوبی نه دی
ګذاره په دې هواکښې شوه مشکله

له کابله د خوارانوکډې لیږدي
ننګرهاره! ته اوس ښه یې له کابله

چې هرڅوک پناه دروړي په بده ورځ کښې
ته یې ساتې دیخنۍ له چپاوله

ستاوبه لکه غومبسې چیچل نه کا
ستا هواده بې آزاره معتدله

تاساتلی تازه ګي اوسرسبزي ده

دګل پاڼه دې خزان نه وژغورله

دکابل خوبان طواف ستادګلشن کړي

ګل دې اخلي خراجونه له وربله

بډايان دې هم هواته هوسيږي

درروان دي ګرنډيوکښې په ځغله

تل سمسوراوسه لغمان اوننګرهاره

برکت اوخيردې زيات شه يوپه سله

زيړنارنج دې په شنوپاڼوکښې داوايي

په خزان کښې مې بهارګوره عاقله

دمني خاطره

دخزان تابلوري څومره رنګونه

راشئ! وګورئ دزېړرنګ عالمونه

داچې باغ کښې طلايي رنګونه وينئ

که پوهيږئ خپل قيمت ښيي باغونه

☆ ☆ ☆

خزان راغی منظره دباغ شوه بله

ونوبوټو طلايي کړه جامه خپله

په طلاؤ کښې ډوب شويدي باغونه

په دولت مينه مه ګوره ورځغله

☆ ☆ ☆

ساړه راغله زيړې پاڼې راتوييږي

سوړتنور دغريبانو پرې توديږي

په ګرمۍ کښې که یخ سیوری دراحت و
په سړوکښې سره لمبه ده چې بلیږي

☆ ☆ ☆

کله ګل کله میوه وي په باغوکښې
کله سیوري کله اوروي په دیروکښې
کله پاڼې دي په کارکله لرګی
هرڅه شته دي دباغونوپه کوروکښې

☆ ☆ ☆

په وربل باندې ګرد

خاورې شومه نومې ځای پاس په وربل شه
له دي رشکه په ګلشن کښې مړاوي ګل شه
دلاله زړګی شه تورله دېره غمه
له ناکامه دصحرالورته مایل شه
نرګس زیړشه له ارمانه شینکی باغ کښې
چې داځای وحق زما ولې دبل شه
آسمان هم له قهره شین شه چې داولې
په معنې کښې جګ له مانه یوپه سل شه
دعاشق بري په عجزاوپه نیاز دی
چاچې کړله سرلويی راته خجل شه
زاهدقرب غوښته په زوردعمل باندې
همدغه عمل دده مخکښې حایل شه
داخاکي تن چې چاخاورې کړپه عشق کښې
د ,,الفت" په ژبه داسې وستایل شه

دحسن جلوه

په غروردحسن نمروخوت آسمان ته
ژرراپرېووت چې پې ستا ښه بشرولید

دنرګس سترګې خوستا په لورکږې دي
په ګلشن کښې مې چې نن مازدیګرولید

نه تنهابلبل له عشقه نــاقراردی
سرګردان مې نسیم هم نن سحرولید

دعشق دام دی هرطرف ته غوړېدلی
خوپکښې مې بندصاحب دنظرولید

په طلسم رانه حسن زړګی ویوړ
نازمکیزکښې مې دسحراثرولید

راځرګنددعشق قوت اوزورشه هله
چې محمود غوندې سلطان مې نوکرولید

دواړه وروځی پې لیندی بانه پې غشی
مسلح مې نن دحسن افسرولید

لاربشودونکی که دعشق درته په کاروي
ما „الفت“ ددغې لارې رهبرولید

ملت اوممکلت

یوه باغ کښې وې ولاړې ډېرې ونې
هره پاڼه پې لایقه دستاینې

خواپه خواغاړه په غاړه خوله په خوله وې
له یوې خاورې پیدادیوکاله وې

له یوې ویالې اوبه ورته راتللې
په یوه هواکښې ټولې لوېدلې
ددې ټولو یوځان اویوبهار و
ښه اوبدې وشریک یوبې واکدارو
ځینې جګې ځینې ټیټې کوزوپاس وې
لکه ګوټې دیوه وجوددلاس وې
چامېوه لرله چا ښایسته ګلونه
دچاسیوري و ډېرښه دچاقدونه
چنارلوی وشفتالو لکه ماشوم و
دمڼې اوناک توپیرله ورا معلوم و
له یوه سره لویي وه نورخه نه و
بل سره رنګونه ښه خوندونه ښه و
دمرغانونغمې وې پکښې خورازه

هرمرغه موپېژانده له خپل اوازه
رنګارنګ ګلونه و یوه چمن کښې
لکه وي چې ولسونه په وطن کښې
هریوبوټی پخپل ځای کښې سربلندو
دباغبان سترګوکښې هریوارجمندو
په حقونوکښې یې نه وخه توپیر
مالیاروپه هرې ونې ډېرزهیر
یوله بله یې په هرحال کښې شرکت و
په تمامه معنی یوصحیح ملت و
لکه باغ یوملکت وګڼه وروره
پکښې هرقسم ګلونه بوټي ګوره
ونې ډېرې خوباغ یودی که پوهېږې
که کوې بل رنګه فکرډېرغولېږې

دوه سکه وروڼه لري بېل بېل نومونه
بېل رنګونه بېل غږونه بېل خويونه
مګر دواړه اوسېدونکی ديوکوروي
ديوې سترګې په کورکښې سپين اوتوروي

لوی افتخار

زمانه ږدي په هغه سردافتخارتاجونه
چې يې په سروي رسولی ډېرمشکل کارونه
په ډېرې لويې قربانۍ پيداشي لوی حقونه
خوشې په خوشې هېڅوک نه ګټې درانه نومونه
کارونه ډېردي خوهرکار ګوره شهکارنه دی
له خپله سره تېرېدل څه اسان کارنه دی

سرورکول دخپل ولس دسردارۍ دپاره
داستبداد او استعماردبربادۍ دپاره
دحق ګټلواودخپلې آزادۍ دپاره
دننګ ناموس دحفاظت اوسرلوړۍ دپاره
هغه ګران کاردی چې ښاغلي ننګيالي يې کوي
په آزادۍ مين ځوانان او توريالي يې کوي

مري عالمونه هره مړينه افتخارنه دی
دهرچامرګ دشجاعت اوعشق يادګارنه دی
دپټنګ مرګ دمچ مېږي مرګ غونډې خوارنه دی
په هيڅ مذهب کښې برابرحلال مردارنه دی

دمنصورمرګ به ستایل کېږي په دنیاکښې مدام
په هرنظرکښې به حقیروي مرګ او ژوندد غلام

په ځان وژلوکښې ژوندون دنام وننګ وینمه
لوی افتخاردآزادۍ دپاره جنګ وینمه

ډیره شانداره کارنامه په هغه درنګ وینمه
چې دمظلوم لاس دظالم په وینو رنګ وینمه

هلته چې ظلم، تجاوز، فرعونیت وي ولاړ
په مقابل کښې یې همت، ننګ وغیرت وي ولاړ

حقیقت تریخ دی مګرزه انکارکولی نشم
جهان مې وینې چې زه ځان قربانولی نشم
دپښتنو درانه نومونه ښه ساتلی نشم
دپنجابي مخکښې په بربتولاس وهلی نشم
ډېرپورته ګورم چې دپلارنیکه یادګارته ګورم
ډېرښکته ګورم چې خپل تیټ ژونداو روزګارته ګورم

اوس له پښتو نه دچاویره دچاډارنشته
هغه غیرت هغه هیبت هغه وقارنشته
په زروتنوکښې یوتن هم فداکارنشته
ځکه په حق دپښتنو باندې اقرارنشته
هغه به څه وي چې خپل حق په چامنلی نشي
یادخپل حق دپاره ځان قربانولی نه نشي

په باجوړباندې راغلی څه بلاوینمه

له باجوړنه جوړه شوی کربلاوینمه

په پاک نامه ډېره ناپاکه نارواوینمه

دبل په زورمسته مغروره مارشالاوینمه

دباجوړپه کلی کورکه نن بمونه اوري
دباجوړيو په مړانه رحمتونه اوري
پښتونستان هم اراده داستقلال لري
دمراکش په شان په مخکښې لوی جنجال لري

لکه تونس الجزايردمظلوم حال لري
هغه مقصداوهغه فکرهغه خيال لري

خوپښتانه په قربانۍ کښې لږ نيمګړی وينم
دغه دتېروخت توريالي څه قدرسترۍ وينم

ويده ګوجر

دسيندپه غاړه په شنه ورشوکښې
ګڼوځنګلوکښې په شنو دروکښې
يو دوه ګوجرومېښې پيولې
هريوه خپلې مېښې روزلې
نه يې بل کارونه نورغمونه
نه ورسره و نورنورفکرونه
تمامه ورځ به دمېښووخارو
دشپې به هم لاوېښ اوبيدارو
پس له څوورځووخت دلنګون شه
پام دګوجروزيات له پرون شه
څوک چې ساتونکی اونګهبان وي
يوساعت خوب يې زيان اوتاوان وي
هغه هېڅکله نکړي خوبونه
غفلت لوی عيب وي له يوه شپونه

ګوجرو ځکه شپې رڼولې
شپې یې په ویښه سباکولې

وروسته دخوشپوله بیداری نه
ګوجرستومان شوه له بېخوبی نه

خوب ډېرغالب شه په دواړو باندې
لکه غلیم چې هجوم وکاندی

یوتن خوب وېوورنصیب یې خوارو
هغه بل ویښ و بخت یې بیدارو

د دواړومېښې وزیږېدلې
سپورمۍ اوستوروورته کتلې

چې ویښ ګوجرکړې مېښ کټې ټولې
له خپلومېښوولاندې راټولې

څه یې چې ټول کړه هغه یې خپل شوه
نرکټی واړه دهغه بل شوه

هغه چې ویښ شوسباله خوبه
وې لیدله دارنګه لوبه

تپوس یې وکړله خپل ملګری
دامې په برخه څه رسېدلی

داسې قسمت ته خوحیراني ده
دارنګه برخه نه آسماني ده

ملګری ووی چې خوب کوینه
مېښې یې نر نرکټی راوړینه

څوک چې پاسبان وي اوکړي خوبونه
ورپسې جوړشي بیامتلونه

ناڅاپي ګاڼې

یوه ویلې ماپه عمرکښې آسمانه
چاسره بدنه دی کړی بې احسانه

احترام مې تل ساتلی دانسان دی
شفقت مې مدام کړی په حیوان دی

ښه مې کړی څوک مې نه دی آزارکړی
رانه خوښ دي همسایه اوټول وګړي

بدمې چاته کله نه دی رسېدلی
په درنه سترګه مې هرچاته کتلی

په دې حا ل کښې هم زه روغ نه پاتې کېږم
دتقدیرپه غشی بې ګناه لګېږم

یوناڅاپه راځي کاڼی له هوا
نلري دبې ګناهوڅه پروا

لویږي زما په سرله لاسه دتقدیر
په آزارکښې زما نه کوي تقصیر

بې سببه رسېږي راته ضرر
تصادف دی بېشعوراوبې خبر

ماکوم بدکړی چې وینمه جزانن
زه دچاله لاسه وکړمه ژړانن

بل پرې غږکړخبرنه یې له خپل ځانه
شکایت کړې له تقدیراوله آسمانه

تا به هم کله وي کاڼی غورځولی
یوناڅاپه به په چاوي لګېدلی

درپه یادکړه ټول جزیات دخپل عمل
دی دهرچاخپل عمل دلارې مل

کایناتوکښې دی پروت ښه انتظام
سنجیده دي دتقدیرواړه احکام

بې شعوره چې ونه ګڼې فلک
مقرردی هریوکارته یوملک

چې رسېږي درته هرڅه لړاوډېر
دهغه سبب وي پټ درنه یاهېر

ته یې بولې بې سبب اوبې علته
خبرنه یې دتقدیرله پټ حکمته

بدمدام درته له خپل لاسه رسېږي
اورله خپلې لمن شامدام لګېږي

ښه رسېږي درته تل له لویه خدایه
چې راضي نشې هېڅکله له همایه

ته پخپل عمل لانورهم نګران شه
دتقدیرپه کارو باندې نېک ګمان شه

چې سړی لږڅه په فکردتحقیق شه
خپلوټولوحرکاتوکښې عمیق شه

ورپه یادشوه یوه ورځ چې ده بې پامه
غورځولی ویوکانی له خپل بامه

یوناڅاپه ولوېدلی په چاباندې
چې ولاړوبې خبره تېرېدلاندې

همداکانی وهغه سړی ساتلی
له خپل ځان سره یې ډېروګرزولی

چې پرې واخلي انتقام له هغه چا
چې پرې دی وېرې ویشتلی بې ګناه

لاس یې برنشو موده شوه ډېره تېره
قهریې سوړشوویلې ځه تېره په تېره

زه هغه ومه ویتشلی خوپه سهوه
ښه به داوي چې اوس وکړم ورته عفوه

نوویې کانی له خپل کوره کړګذار
خبرنه وچې راځي څوک په دې لار

پرې لګېږي هغه څوک چې په خطا
خلق ولي اوځان بولي بې ګناه

دقدرت کارونه واړه دغه شان
په تدبیراوانتظام لري جریان

بې احتیاطه که څوک وکړي حرکت
که دی نه وي بل هم نه دی ملامت

له تقدیرسره شته هرقسم تلک
دمظلوم انتقام اخلي تل فلک

ته جزاله خپل عمل سره تله
که دې ولیدتفاوت وکړه ګله

ښه اوبدانسان ټول دی په حساب
بې سببه چاته نه رسي عذاب

مکافات وي له عمله ځنې زیات
یوپه لسه لري اجرحسنات

خوجزا دبدونه وي تېټ وپاس
په احتیاط خوځوه دلته ښه اولاس

څه چې وکړي هغه به ریبي تل
هرڅوک اوري په جواب کښې خپل ویل

داحسان جزابه وینې احسان
دبدي جزابه هم درکړي آسمان

نوردې خوښه چې اغزي کري که ګل
بې کرنې مه کړه طمع دحاصل

تفاوت لري حاصل کښې هره څمکه
ته دې خپل زړګی دکردپاره ښه که

پکښې وکره ښه تخم د„الفت"
نو به وینې له هرچامحبت

له خپل خدای سره اخلاص په زړه کښې ساته
له مخلوق سره یې هم کړه مینه زیاته

ټګی اوریا

تادکوم فرعون دظلم سحرمات کړ
چې په لاس کښې ګرځوي ښکلی امسا
د کاغذ په ګل بلبلې نه ټولیږي
راشه پرېږده نورکارونه دریا
اورلړونی غوندې سوی اوتک توریې
امیدمه له دخپلې زرغونتیا
ښه اوبدحق وناحق چې معلوم نشي
توره شپه ده ورته مه وایه سبا
چې له نوکه ترکوټیه ټول غرض دی
دانسان په نوم یادیږي څه بلا
خپله ګټه اوضررخیروشربولي
دانسان دقضاوت دغه معنا
انسان څوک دی زه یې دومره پېژنمه
چې حیوان نه بیلوي ځان په وینا

حق ناحق کړي باطل حق کړي په ويلو

نوم پرې کښېږدي درواونارو

عقل څه دی منطق څه دی حکمت څه دی

غول دیوه بل په هغه دا

کله خوښ کله غمجن کله حیران شم

دادنیاده ګډه وډه تماشا

په حراموناروا سړی ته ورشي

څه لولی اوبې حیاده دادنیا

عاقبت

عاقبت به یې سېلاب داوښکویوسي

چې خواران اوغریبان چاژړولي

نن سبا به داقبال له تیلی کوزشي

چاچې ستړی اوستومانه ځغلولي

زمانه به یې دنوروخندنی کا

چې یې هروخت په خوارانو دي خندلي

شنه چمن کښې به په ګلوخزان راشي

بلبلان یې چې په باغ کښې کړولي

له دې خړآسمانه هروخت ږلی اوري

وري سېلاب دزمانې واړه ښاغلي

دښایست بهارخو ورځې وي دنیاکښې

بیاله نازه راکوزیږي نازولي

ددې دهرهرخه تلوني دي پوهېږم
ځکه ماترینه لاسونه دي وینځلي
هریوباغ چې راسپړلی دي ګلونه
دخزان سیلۍ فی الحاله رژولي
لمر، سپوږمۍ ددې آسمان په خوکرته
تیت وپاس خپاوروښانه مالیدلي
ځکه مازره بل عالم پوري تړلی
دی دنیا ته مې په بل نظرکتلی

زما حال

تپه تیاره ده زه رڼا ته انتظارلرمه   خومره ډېرکارلرمه
پمه پښیا بل اوپه لارکښې خنډوخارلرمه   بېړه تلوارلرمه

ملګري تللي زه ویده پاتې بېدیاکښې پمه   غره اوصحراکښې پمه
واړه سپاره دي یوزه پلی په شابارلرمه   یوګوډی جوارلرمه

نورپه موټروکښې په منډه لکه برق تېرېږي   په لارکښې نه درېږي
زماپه مخکښې دی ګوډ خرتل خبردارلرمه   خدایږو ډېرعارلرمه

هرچاپه برق باندې کوټه کړله تووده اورڼا   هم راډیوپرې ګویا
زه لاتراوسه دتیلی په دکان کارلرمه   ورته جارجارلرمه

هریومیدان کښې دی ولاړکوي اظهاردکما ل   اودخپل جاه و جلال
زه هیڅ شی نلرم په تېروافتخارلرمه   دمړوشمارلرمه

لاس اوپښې سترګې لرمه شم هرکارکولی   زیاراوزحمت ویستلی
کسب وکارنکړم چې غني دولتمن پلارلرمه   پرې اعتبارلرمه

دامیدرڼا

نوی دوردی راغلی — یوه نوی رڼا وینم
دازوړحال نه پاتې کېږي — چې دوخت تقاضاوینم
توره شپه په ختمېدوده — رڼا یې دسبا وینم
نوی ژوندراځې هرګوره — نوی نوی هوا وینم

تحول دی چې رادرومي دافغان اوپښتون کورته
ښه موسم دتکامل دی ځئ چې ځودکمال لورته

زما نه راوړي هروخت کښې — نوی نوی پیغامونه
معلم دزمانې تل — راکوي نوی درسونه
دادنیا یوپوهنتون دی — شاګردان یې ولسونه
تا څه زده کړه له دې عصره — ای افغانه ای پښتونه!

امتحان دې ډېرنژدې دی چې به څه درنه جوړېږي
هغه ورځ ده اوس راغلې چې احوال دې معلومېږي

سوال د مرګ او دژوندپېښ دی — مکرستاپوهول ګران دی
ته لاپروت یې په تیاره کښې — نورسپوږمۍ ته ځي روان دي
داسې ژوند دی ستا په برخه — چې نورتول ترې ګرېزان دي
لږ څه وغوره ستر ګې — چې ته څه یې نورڅه شان دي

ستا په مخ کښې لاخره وینم څاروی ځې له تانه واړندې
ستا رفتارکه همدغه وي خره به وخاندي دربانديې

لمره!

په سپین مخ دې دهجران شپه سباکیږي

په رڼا دې زمور مخه رڼا کیږي

باغ وبڼ ددې جهان په تاسموردی
بې له تادځمکې مخ چې ګورم توردی
نتیجه ستا درښا زمونږ ژوندون دی
ستا نظام ته حیران شوی افلاطون دی
تاکتلی په تاوده نظردنیاته
داجهان دې ښایسته کړی دی هرچاته
زمونږ زړوکښې اېښی تادژوندګرمي ده
ورکه کړی تازمونږ هره خامي ده
ددې ځمکې هریوبوټې لویوې ته
دباغو خامې مېوې راپخوې ته
لوی اوپخول ستا مشغولاده
ستااثر لاندې خدای کړی دادنیاده
سپینې واورې دې اوبه کړې غرو رغوکښې
بیادې کړه روان رودونه په شپلوکښې

تادا ورځې کړې رڼا زمونږ دپاره
چې مونږ واخلوښه حاصل له خپله کاره
دا وطن دی ستامشرق ته زمونږ لمرېې
ته په اصل کښې غټ ستوری دباختریې
ځکه دلته ستا تاثیرله بل هېواده
یوپه لس ویم زیات دژوندبنیاده!
پیداشوي په دې ځای کښې آرین دي
دپوهانوښه ځانګوهمداوطن دی
آبادي دبلخ هرچاته ده څرګنده
له زړو آثارودکه ده داکنده
نورومونږ ځنې اخیستي تل الهام دی
مونږ ډېرمخکښې آباد کړی خپل باګرام دی

تالیدلی دی بامیان اوهډه دواړه
درته ګوري هندوکش په هسکه غاړه

خیرخانه ده که غزني که سرخ کوتل دی
منډی ګک اولښکرګاه روښان مشعل دی

وه زمونږ ډېوه په هروخت کښې روښانه
درویزه کړی هرچازمونږ له خوانه

دوطن ترانه

وطن دی کورزمونږ دسترګوتورزمونږ
اوبه یې دي لکه شودې دخپلې مورزمونږ
وطن دی کور زمونږ

دوطن خاورې دي زر، ترې پیداکیږي ثمر
دی نمک خوردې وطن پلاردی که مور زمونږ
وطن دی کورزمونږ

که یې آباد نکړوخپل ځان به ښاد نکړو
ددې کاله ده خرابي یولوی پیغورزمونږ
وطن دی کور زمونږ

په کاراوزیارد هرچا جوړیږي ښکلی دنیا
دوطن سترګې منتظرې دي په لورزمونږ
وطن دی کور زمونږ

راشئ چې وکړو خدمت په ځان قبول کړو زحمت

کوي خدمت دخپل وطن ګاوندیان نورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

راکوي مونږته وطن هرڅه چې غواړي بدن

آب ودانه ده دوطن قوت او زور زمونږ

وطن دی کور زمونږ

په مونږ حقونه لري هرازپورونه لري

بایدچې داحق کړي اداوروروي که خورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

وطن محبوب دی زمونږ ،وطن مطلوب دی زمونږ

که بې ونه ساتوله نورو،مخ دی تورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

په دې هوا لوییږو په دې مینا مستیږو

خدای دې مدام لري دا باغ وبڼ سمسورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

دافغان ترانه

تل دې سرونه زمونږ اوچت وي

تل دې ساتلی پت اوعزت وي

هروخت دې دلته شان وشوکت وي

ننګ وغیرت دې زمونږ دولت وي

دوطن عشق دې وي زمونږ زړوکښې
ځای دې دده وي دقام لیموکښې

تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړ په جهان وي

افغانستانه تل دې ودان یې

له غلیمانو دې په امان یې

ته دې سرلوړی تل په جهان یې

زمونږه ځان یې په مونږه ګران یې

هرڅه به ځارکړو ستا له هوانه

ستاله عزته له اعتلانه

تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړپه جهان وي

په حق مین یو د حق په خوایو

دښمن دظلم دناروا یو

آزادي ستاتو آزادي ستایو

سرپه وطن ږدو په ننګ فدایو

نه ظالمان یونه مظلومان یو

ښاغلی نسل مونږ دافغان یو

تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړپه جهان وي

دیوالی ترانه

دیوه وطن اولادیو   تېرله سره په هېواد یو

دافغان په نامه یادیو   بختوریوچې آزاد یو

دا وطن دی په مونږ ګران

داوطن دی دافغان

په یوه نامه یادیږو   په یوه بیرغ ټولیږو

یوله بله نه بېلیږو   په یوه وطن ځاریږو

ټول منو دخدای فرمان

داموعهداوپیمان

آزادي زمونږ لیلاده   آزادي په مونږ شیدا ده

راسره لویه سودا ده   په لوی خدای زمونږ ویساده

ساتوخپل شرف اوشان

دوطن نام ونښان

دمعارف ترانه

دجهل دوره تېره شوه داعصردعرفان دی

بې علمه ژوندون ګران دی

په حق پسې روان یو   دعلم پتنګان یو   دجهل دښمنان یو

لښکردمعارف یولوړزمونږ نام ونشان دی

بې علمه ژوندون ګران دی

په زده کړه اوښونه   دحق کووپالنه   دخپل وطن روزنه

زمونږ ګرانه وطنه داموعهداوپیمان دی

بې علمه ژوندون ګران دی

دعلم په ځانګوکښې دعقل په کوخوکښې په غیږه دپښتوکښې

لوی شوي یوموږ واړه خپل وطن رابانددې ګران دی

بې علمه ژوندون ګران دی

روان مخ په رڼا یو مین په اعتلا یو دهرمرض دوایو

په لوردترقۍ ځو رهنمازموږ قرآن دی

بې علمه ژوندون ګران دی

دغیرت سندره

موږ پښتانه یو د غیرت په ځای کښې سرورکوو هم مال وزرورکوو

دظالمانو جواب هروخت په خنجرورکوو ورته خبرورکوو

مخ ګرځول دجنګ میدان نه موږ ته دین نه وایي ملی آیین نه وایي

موږ خپلوتوروته دسروونوجوهرورکوو اب دخطرورکوو

وطن ساتنه حق پالنه وظیفه ده زموږ دافریضه ده زموږ

دخپلواکۍ درس خپل اولادته مکرر ورکوو دغه هنرورکوو

سرورکول دخپل ولس دسردارۍ دپاره دآزادۍ دپاره

دپښتون کاردی ځکه لاس کښې توره سپرورکوو زړه زړور ورکوو

تجاوز نه کووپه نوروبااداري نه کوو ستمګاري نه کوو

دښه سلوک امتحان هرچانه بهترورکوو په وطن سرورکوو

دآزادۍ دښمن چې هرڅوک وي نابنااددې وي خواروبرباد دې وي

موږ دپنجرې اسیرمرغه ته بال وپرورکوو آزاد وزر ورکوو

استعمارچیان

جالونه شته دامونه شته بابښې لري تازیان لري
پښتونه ستا نیوو لره مارشال ل دپاکستان لري

سیسۍ ولي هوسۍ ولي وزې وزې مرغۍ ولي
ددوی له دامه خلاص نه دي هغه سیندچې مایان لري

دوسپنوپنجرې لري قفس غوندې کوټې لري
له بې ګناه مرغانو نه بېشماره اسیران لري

غرڅه ترې تښتېدی نشي مرغه ترې الوتی نشي
هېڅ وارېږي خطانه درومي پخې سترګې ښکاریان لري

که زانې په هواکښې وي که زرکې په خنداکښې وي
هېڅ رحم په چانه کوي سخت زړه لکه سندان لري

څه جال ل لاندې راغلي دي څه لوموکښې نښتي دي
ددوی له لاسه وینوکښې شتکې ډېرمرغان لري

نیول کوي وژل کوي په اورکبابول کوي
وریتې مرغۍ په هروخت کښې په سر د دسترخوان لري

په هرپټي کښې وینمه صیاد دام غوړولی دی
په غرونوکښې لیوان لري ښاروکښې قصابان لري

علم او معنا

بې معنی کله پټېږي په لباس کښې
عیب یې ښکاري په تن پټ اوکه لغړدی

ښايسته لباس په غاړه دبې علمو
که هرڅومره ښکلی ښکاري تش انګړدۍ

که بې علمه چاپکړی سپینه ټرلی
چې دبحث مجلس جوړشي رنګ یې ژیړدی

بې کمال که لري مال هرڅومره ډېر
له احتیاجه نه خلاصیږي بل ته اړدی

که اغوستی یې پوټکی دسموروي
خلق یې پېژني له سترګوچې ګیدړدی

چې عالي فکرلري اولوړهمت څوک
باور وکړه چې له هرڅاځنې لوړ دی

که په هرلباس کښې علم ځان ښکاره کا
د تعظیم او احترام دقدر وړدی

بحرډک له مرغلرو چوپ روان وي
دبې آبه خلقو خوی لکه دچړدی

دپلار توره

په چت کښې وینم زړه توره د پلار
دبابا ګانو اونیکونو یاد ګار

توریالی نشته چې څه کارترې واخلي
توره بې قدره شي چې نه وي تورمار

له تیکی ډېرعمروتلی نه ده
اوس له نظره غورځولی روزګار

آب وتاب نلري جوهرنلري
بې آبه څکه شوه چې نه ده په کار

یو وخت یې ډېرشان وشوکت درلوده
تیره خنجرونوم یې و ذوالفقار

دغسې نه وه چې دااوس یې وینم
په ډېروزړونوکښې یې ایښی و ډار

د غلیم سترګه سوزېده ورځینې
په غزاګانو کښې پې نه و مدار

اوس دلرګی په شان په چټ کښې ایښی
نه وینې خوب کښې هغه لیل ونهار
هېڅ په کارنه ده وخت پې لاړه تېرشه
خوته پې بوله تاریخي افتخار
چې زماني نه څوک شي روسته پاتې
شي تاریخي افتخار دغسې خوار

نه ځي

دروندوالی غرونه ، پښتونواله پښتونه نه ځي
توروالی شپو نه رڼایي دلمر شغلونه نه ځي
دآزادی په لارکښې سراوما ل که لاړشي زمونږ
مونږ پتنګان یوپتنګان بلوډېوو نه نه ځي
څو قرنه کېږي توره لاس کښې د افغان وینمه
د توري بریښنااوس له اشعارو د پښتو نه نه ځي
دپلار نیکه څنګ کښې مو توري معلقې وي تل
دپلار نیکه تعلقات نسل نمسونه نه ځي
دبابا ګانو اونیکونو دلاس نښه ده دا
دتوري قدر زمونږ سترګواولیمونه نه ځي
د پخوانیو خوی عادت مونږ پرېښودلی نشو
د ښکار عادت د باز باښو د اولادو نه نه ځي

بلې لمبې زمونږ په زړوکښې که مړې شویدي اوس

بیابه تازه شي مړه اورونه له سکرونه نه ځي

بیابه اور بل کړو دظالم اوددښمن په خونه

دانتقام جذبه زمونږه له سینونه نه ځي

که په برهان اودلایلوفیصله ونشوه
غوڅه اوپریکړه دچړوتورولو خولونه نه ځي

ښکاري باز

بازنیولی په منګولوکښې سیسۍ وه

خوندوره مزه داره ښه مړۍ وه

چې یې راوړه خپل خاوندته سلامته

بې څه طمع بې احسانه بې منته

چاویل ورته چې ای بازه نادانه

څه لیدلی تاله لاسه دانسانه

چې په لاس کښې ورکوې پخپله ځان ته

ورته نیسې دهواپرندګان ته

ولې بل مرغه نیولی له غړۍ تا

ولې ورکړله انسان ته دامړۍ تا

تاپخپله ولې نه خوړه هواکښې

پاتې نشوې ولې دې لویه فضاکښې

له پنجو د بنیادمه چې شوې خلاص ته

څنګه راغلې ورته بیاپه ډېراخلاص ته

قدرت تاله درکړی لوی وزرونه

ستا پروازلاندې خدای کړی اوچت غرونه

شپې او ورځې دې په ښکارشې تېرولی
پخپل واک آزاد ژوندون شي ته کولی

څه احتیاج لري انسان ته په نرۍ کښې
څه فایده لېدلي تا په غلامۍ کښې

چې له دې هسکې فضارا ښکته کېږې
دانسان حضورته خپله راټېټېږې

پټې سترګې تارپه غاړه زندګي کړې
بل دپاره ښکارکوې خوشې خواري کړې

په کوم تاربانديې ترلی ته انسان یې
چې تابع دده دحکم اوفرمان یې

بازویل چې انس الفت دانسانانو
رابېل کړی یم له ډلې دمرغانو

اوس له دوی نه خپل زړه نشمه شکولی
داطلسم هیڅ وخت نشم ماتولی

په ځنګلو او غرو دپاسه پروازونه
ماپرې ایښی ده دپاره داسیلونه

زما فخردانسان په لاس ختل دی
خوښ زما دانسان کورکښې اوسېدل دی

زه خادم کړمه الفت دانسانانو
مقررکړم دوی قصاب دهمنوعانو

یوزه نه دېرحیوانات ددوی تابع دي
په الفت ددوی قانع دوی ته راجع دي

فيل په دومره لوی وجودووی منقاددی
انس الفت يولوي سبب دانقياد دی

اس دده په سورلی ګوره چې مستي کړي
اوښ دده په مخ کښې تيټ شي اوپستي کړي

په الفت سره تابع وحشي حيوان شي
ښه ملګری يوانسان دبل انسان شي

زخمي زړه[۱]

زړه يې مه بوله تورکانړی دصحرادی
په ليدودزخمي زړه چې زخمي نشي

ولې وينې درنه څاڅي
مرورله ټول جهانه
بيا کوم غم درته پېښ شوی
له يارانو نه جداېې

ای زما زخمي زړګيه!
ګله من له خپل پرديه
دفلک له بې مهريه
که دښکلوله ټولګيه

چې بلبل غونډې کړيږې دسروګلوپه چمن کښې
خوشحاليږي نه هيڅکله ددنيا په باغ وبڼ کښې

څه ارماندافسوس لرې ته
راته ووايه څه غواړې
په کوم ښکلی مخ مين يې
له اسمانه دې زړه شين دی

ولې شپه او ورځ ځوريږې
په څه باندې خوشحاليږې
که دچاپه غم کړيږې
که انسان ځنې ويريږې

چې نه خوب نه دې خنداشته په نفرت ګورې انسان ته
مروريږې له هرچانه په حيرت ګورې اسمان ته

۱ :: داشعر ددوهم عمومي جنګ داغيزې دردناك محصول دی چې په ۱۳۲۱ کښې په کابل مجله کښې خپورشو اوبيا دهغه وخت دډيلي دنن پرون مجله کښې نشرشوددې شعرينمه وروستی برخه په غوره اشعار نومی کتاب کښې راغلی ده او دلته په مکمل صورت واخيستل شو.

له پیمخونازولو   التفات اووفاغواړې
که دنازنعمت خاوندنه   مروت اوسخاغواړې
یاپیاله له میوډکه   له پیمخې اشناغواړې
یاسازونه سرو دونه   یادمینې دنیا غواړې

دسکوت طلسم مات کړه راته ووایه احوال خپل
له هېچانه مه وېرېږه کړه ښکاره ارزوما ل خپل

ددردمنوپه حال ژاړې   که په کونډویتمانو
شپه او ورځ دې په غوروکښې   وي ژړاد مظلومانو
که داهومره ناقرارکړې   په فریادبې نوایانو
هرطرف ناړې سورې   دغمجنورنځورانو

بې له غمه نورڅه نشته دشپوورځوپه لمن کښې
خوشحالي هرګوره نشته په هېڅ کوراوهېڅ وطن کښې

ژاړه ژاړه څودې توان دی   وخت دغم او دژړادی
یودبل غوښوته وږی   که آشناکه نا آشنا دی
انسان کله خبردارنن   په روا اوناروا دی
دوست دښمن نه معلومېږي   ورورد وروپه مرګ رضادی

محبت له زړونوتللی رحم نشته په جهان کښې
عاطفه اوپېرزوینه نه ده پاتې په انسان کښې
توره شپه توره بلاده   که لوګی دغم داوردی
چې بل شوی په جهان کښې   ددنیا پرې سوی کوردی
یاخوتور رنګ دګناه دی   مخ دځمکې پرې ټک توردی
یادغم توره کېږدی ده   یاجهان تورلکه سکوردی

دجګړواورونه بل دي پکښې سوزي عالمونه
رسېدلی ترآسمانه دهمدغه اور دودونه
محاذونه دجنګ جوړشوه   په هرلوری هره خواکښې
فولادي اسمان جوړکړی   طیارو پاس په هواکښې
دګولیو بارانونه   ځکه اوري په دنیاکښې
بې له سروینو څه نشته   دشپوورځو په میناکښې
دسروینوعکس پرېووت داسمان په کناروکښې
فسادونه شوه برسېره بحرو برغرو او رغوکښې

دنیانه ده سره لمبه ده   پکښې سوزي عالمونه
په هرلوری هره خواکښې   لګېدلي دي او رونه
دآسمان لمنې سرې دي   ډک له اوره دي سیندونه
راشئ وګورئ عالمه!   په دیناکښې دوزخونه

له دې پورته شنه آسمانه سره اورونه راورېږي
ستوري نه دي سورانګاردي چې اسمان کښې لیدل کېږي

دادنیا په حقیقت کښې   ژړوونکی افسانه ده
که پخواشرابخانه وه   نن دوینو پیمانه ده
سورګلزارېې ډک له اوره   دبلبلواشیانه ده
په سینګارېې مه غولیږه   یاقفس یازولانه ده
پتنګانوته له باغه بلبلان وایي نغموکښې
مونږ په سره انګارکښې سوزوتاسې سوزئ په لمبوکښې

پتنګان په شمع سوزي   بلبلان باغ کښې کړیږي
له آسمانه تندر اوري   لوی قصرونه رانړیږي
له دریاب دزمانې نه   بوی دوینو پورته کیږي
دمرګی دوری سترګې   په هیڅ شانې نه مړیږي
نن له مړوځنې ډک شوه دجهان لوی دریابونه
دانسان دمرګ دپاره اجل ایښې دي دامونه
ددنیا مزاج بدل شو   رحم نشته هیڅ په زړوکښې
یاخوزړونه بېخي نشته   ددې خلقوپه سینوکښې
دمرګی زهر خواره شوه   دهوا ښیووږموکښې
پخوانی تاثیراوس نشته   نه په خاوره نه اوبوکښې
دشبنم په ځای په ګلو له هوا اوري بمونه
دخپل زړه په وینورنګ شوه ښایسته ښکلی مخونه
ددې عصرانسانان اوس   لیونی لکه لیوان شول
یودبل وینوکښې لامبي   میخواران اوس خونخواران شول
دریابونوکښې پیدانن   دفولادونهنګان شول
دخوږې مېږی دپاره   پخلا سپي اوفقیران شول
دیوسف په وینو باندې دلیوه منګولې سرې دي
تمدن په لاس ورکړی فولادې تېرې چړې دي
دجګړواوجنګ میدان کښې   دي د تندر آوازونه
رڼا ورځ یې تورہ شپه ده   لیده نشې آسمانونه
دفولادو رسالې دي   که دسره اورسېلابونه
ځمکه ریږدي له هیبته   چې پرې ګرځي لوی ټانکونه
نن دځمکې په مخ باندې بل آدم بله حوا ده
دخولوپه ځای دوینو تویول یې مشغولاده

بې پردې اوبې سیرته عالمونه دجهان شوه
څوک له لوړې هلاکېږي ځینې کونډې یتیمان شوه
هیوادونه نیول کېږي ولسونه اسیران شوه
ځینې پریوتل له تخته ځینې ځینې تاجدارا ن شوه

جوړقیامت دی په دنیاکښې خوحساب اوکتاب نشته
بې له غوښودانسان په دې اور بل کباب نشته

هرطرف ته چې نظرکړې دنفاق اورپکښې بل دی
پلارپه ځوی دی بدګمانه وروردبل وروړما ل ته غل دی
دوه خواړه یاران چې ګورې یوه بل ته اینسی چل دی
دحسداور په هرزړه کښې ته به وایې چې منقل دی

دامتل مې اورېدلی چې خرپلارکړه خپله چارکړه
ددې وخت داپلارګلوی ده فکروکړه ځان هوښیارکړه

هرسړی مطلب اشناشو دا دنن ورځې عادت دی
نه ولاړڅوک پخپل عهد نه خجل په خیانت دی
څوبې لاس برنه وي دوست وي چې لاس بر شي بل حالت دی
څوک په دروغونه شرمېږي دا عجیب خوی و خصلت دی

دمطلب دپاره کاندي سل وعدې سل قسمونه
مالیدلی دی په سترګودغه هسې شان عهدونه

بې له زوره په دنیاکښې بل قانون کله چلېږي
نقشه هره ورځ دځمکې په قوت او زوربدلېږي
چې قوي اوزوروردي پخپل حدکله درېږي
یووطن په زوراوجبر بل وطن سره ګډېږي

ضعیفان شوه پښولاندې زوروځکه اوچت شوه
واړه لوی شوه لوی واړه شوه ټول حیوان ددې حکمت شوه

ښه خبرشه زما وروره ددې عصرله احواله
بې له زوره په دنیاکښې زندګي شوله محاله
ضعیفان خلاصېدای نشي دفریب مکرله جاله
بې له توري خلاصی نشته ظالمانوله جنجاله

باشرفه ژو ندون کاندي چې له مرګه نه ویرېږي
ما ل وسرېې په امان وي چې له خپل سره تیرېږي

که آزاد ژوندون دی خوښ وي تینګ په ننګ ناموس اودین شه
اوراوبوته غورځوه ځان فولادي اوآهنین شه
ښې تېرې پنجې پیداکړه لکه بازاویاشاهین شه
نه وایمه چې بلبل شه یاتوتي غونډې رنګین شه

ځیرپښتون شه دامتل دی ښکته غرهسې کربوړی
کړه سرې اوتودې تېرې داتعلیم کړې ژمې اوړي

پښتونواله نام وننګ دی — ننګیالی اصیل پښتون دی
ځان وژل دننګ دپاره — دپښتون سړی ژوندون دی
سربازي زمونږ هنردی — توریالی موافلاطون دی
فیصله دتیغ په ژبه — دپښتورسم وقانون دی

چې په توره مري شهیددی هغه نه بې پردې کیږي
چې بې تیغه وي مړشوی په تخته باندې لوخیږي

توره حق اوحقیقت دی — شریعت پرې رڼا کیږي
توري شپې دولسونو — بې له دې نه سباکیږي
همدغه شرف یې بس دی — چې په توره غزاکیږي
دظالم اوخدای ناترسه — ورنه خوف اوحیاکیږي

توریالیو په حضورکښې سرټیټ کړی افلاطون دی
دتېرې توري په خوله کښې دیوه ملت ژوندون دی

تمام عمر تېره توره — په دنیاکښې حکومت کړي
په هغودې تل رحمت وي — چې قایم پرې عدالت کړي
یاویستلی توره لاس کښې — حفاظت دملک ملت کړي
دمظلوم انتقام اخلي — په ظالم قهرومنت کړي

توره ښه ده ډېره ښه ده چې په لاس کښې دانسان وي
هسې نه چې په منګول کښې دلېوه یادشیطان وي

ظالمان په تېره توره — په ناحقه خونریزي کړي
چې بې دین په هاتي سورشي — دکعبې بې حرمتي کړي
دمومن په لاس کښې توره — داسلام نګهباني کړي
حق پرست چې قوت مومي — دخوارانو دلداري کړي

بل دتوري اهل نه دی داوسله دمسلمان ده
وسیله دحق پاللواودنشرقران ده

په قوت دتېرې توري — له کعبې بوتان وتلي
بت شکن مسلمانان هم — سومنات ته رسېدلي
حق پالونکوتوریالیو — خلق حق ته رابللي
دلوی خدای واړه احکام یې — په دنیا باندې منلي

عبادت په توره خدای ته زیات له هرراز عبادت دی
دخپل سرورکول ورروه خدای دپاره لوی طاعت دی

ترقي اواعتلا خوک — که دقام اوملت غواړي
په وطن اوپه ولس کښې — که ښه نوم اوعزت غواړي
یاددین اودنیا ګټه — یاله خدایه جنت غواړي
تول په توره ګټل کیږي — خوتینګ عزم وهمت غواړي

که جنت (۱) دچاپه کاروي توري لاندې پې مکان دی
آب دتوري بل شی نه دی همدغه آب حیوان دی

په دنیاکښې چې تېرشوي
توردي وختونه فاتحان دي
سکندرکه ناپليون دی
که مغل اوکه غوريان دي
شاه محمود که احمدشاه دی
غزنويان اوکه سوريان دي
له مشرقه ترمغربه
چې هرڅه جهانګيران دي

ټول د توري په رڼا کښې خپل مقصد ته رسېدلي
ډېر تختونه ډېر تاجونه توري يو بل ته بښلي

ته ويده وې په ځانګوکښې
هېڅ خبرنه وې له ځانه
نه له جنګ جګړوخبروې
نه له شخړودجهانه
دوست دښمن خپل اوپردي ټول
ستانظرکښې ويکسانه
ستاپه سرباندې دپاسه
مورکړه توره آوېزانه

په هغه وخت کښې بې ته لاتېره تېغ لاندې ساتلې
فکروکړه څه دپاره خپلې مورداسې روزلې

که پوهېږې زما وروره!
دهمدې ورځې دپاره
پښتنه موردځوی سرته
ږدي توره جوهرداره
توره ستامال دی پښتونه
درته پاتې له خپل پلاره
پښتانه ځوانان خونداخلي
دتېروتورو له واره

بې دتوري له سپين مخه په بل مخ چې مين نشي
ستا به فرق له خاروی څه وي که قربان په وطن نشي

دوطن په نام وننګ تل
سرورکړی هرپښتون دی
له ښاغلوپښتنو
مونږته پاتې داقانون دی
چې دننګ ناموس دپاره
ځان وژلوکښې ژوندون دی
دخوشحال په ترانوکښې
مالیدلی دامضمون دی

"مرني دي چې يادېږي په سندرواوبه وير"
دهر نشي ورکولی دتېري توري تاثير

لکه غرېه هسکه غاړه
له آسمان لاندې اوسېږه
که ږلې اوتندراوري
له خپل ځايه مه ښورېږه
بې له خدايه بل له هېچا
اوله هېڅ شي مه وېرېږه
په سخت زړه ددښمن مخ ته
ځای په ځای ټينګ ودرېږه

(۱)الجنة تحت ظلال السيوف

فولادي زړګی اوتوره ده په کارد ژوند دپاره
پښتانه ځوانان خونداخلي دتېروتورولوه واره

واوره! واوره !ا ی پښتونه
دپښتون شاعر شعرونه
داچې اورې څه له مانه
دي دسوی زړه آهونه
نورڅه نشته په دې زړه کښې
واړه دي داستاغمونه
دازخمي زړه ستاله غمه
راشه وګوره پښتونه

دپښتون بېرغ اوچت کړه ترلمنودآسمانه
خوشحال خان ختټک خوشحال کړه پخپل قبرکښې له ځانه

پښتونواله که پښتوده
که اسلام اودينداري ده
تقاضادزمانې ده
اوکه پوهه هوښياري ده
دپښتون عالي فطرت دی
که غيرت ايمانداري ده
ددې ټولوای پښتونه
تانه دا اميدواري ده

چې ته بياکړې غېږه وازه استقبا ل دتېرشوکت ته
خوقدمه وړاندې واخلې خپل راتلونکې سعادت ته

څه به نه وي لويه خدايه
که تېرشوی دوران راشي
دپښتون باباپه لاس کښې
درست پښتون اوافغان راشي
بياهماغه شپې او ورځې
دپښتون په جهان راشي
په هماغه زړومېنو
بيازمونږه کاروان راشي

دادعاپه خوشووارودخپل زړه په کوه طورکښې
ماپه نيموشپوکښې کړی دپاک خدای په لوړحضورکښې

په هرزړه کښې بېل بېل قسم
اميدونه اواسرې دي
څوک دښکلوښومخونو
اميدواردننداري دي
دچاما ل اودولت خوښ دی
په دنياپې سترګې سرې دي
چادبل مقصددپاره
سنجولی څه چارې دي

له هغوزړونوځاريږه چې پکښې لوړه آرزووي
څه چې ښه ورته ښکاريږي پخپل قام دده پيرزووي

ښه خبرپه دغه رازشه
ای زما دسترګوتوره
چې يوازې په دنياکښې
ژوندون نه کيږي هرګوره
هرپيغام چې يوغوراوري
بل ته هم رسيږي وروره
ديوازې ځان سوداته
وباسه دزړه له کوره

ته يې ناست هغې بېړۍ کښې چې پکښې افغان پښتون دی
ستاسو هرڅه سره ګډدي که مرګی اوکه ژوندون دی

ته اونورپښتانه واړه　　　په یوه ژبه کړیږئ
په یوه نامه هرکله　　　اوپه هرځای کښې یادیږئ
دیوه پښتون په ښه نوم　　　سرترسره ته نازیږئ
ددښمن اودوست نظرکښې　　　لکه یووجودښکاریږئ

چې پردولره یوښکاریږئ همدغه مودی یو والی
نوک او ری کله بیلیږي نشته تاسوکښې بیلوالی

غم مویوښادي یوه ده　　　په زړکوکښې یوه وینه
زه اوته دیوه مخ سترګې　　　خلق موبولی ښی اوکینه
دواړه یوشان غریبیږو　　　مرو د یووجود په مرینه
اختلاف دنظرنشته　　　چې موجب دبیلتون شینه

سپین اوتوردیوې سترګې کله یوله بل بیلیږي
په بیل رنګ کله دوه ورونه یوله بله پردي کیږي

راشئ ای! پښتوورونو　　　یوله بله به ځاریږو
دپښتون دژوندپاره　　　به هریوله سرتیریږو
خوشحالي به مویوه وي　　　په یوه غم به کړیږو
په نامه دپښتنوالی　　　به مونږ واړه قربانیږو

یوه ورځ به داسې راشي چې پښتون واړه راټول شي
لر اوبرپښتانه واړه بیرته یوکوراو کهول شي

دازخمي زړګی به روغ شي　　　دغلیم زړه به زخمي شي
دا ارمان به له زړه ووزي　　　له غمونه به خالي شي
د الفت خوواړه اشعاربه　　　پښتنوپه خوله جاري شي
پښتني دنیابه جوړه　　　کورپه کوربه خوشحالي شي

ځوک چې زړه لري هرګوره پکښې هیله اواسره ده
دا آرزوله ډیره وخته تردې وخته راسره ده

دشاعرنظر

زه یې پیژنم شاعر دی بل ځوک نه دی

چې دالوی جهان وروکی ورته ښکاري

د وربښمواو زربفتو بنایسته توکی

دنادان په تن زروکی ورته ښکاري

طوفاني درياب ګڼي دمظلوم اوښکې

ددنيا بحرډنډوکی ورته ښکاري

چې خپل نفس نشي وژلی که سل وژني

نا توانه وېرندونکۍ ورته ښکاري

ددنيا فاني عيشونه نعمتونه

دسپي مخکښې پروت هډوکی ورته ښکاري

څه ګورم

ګورم جهان کښې څوک کعبه ځينې بوتان جوړوي

غلطه پوهه له سړی ځنې شيطان جوړوي

دسړوکاردی چې دخپل وطن کارونه کړي جوړ

جونه اوپېغلې سينګارونه کوي ځان جوړوي

تهذيب ضروردی نظافت اوښه لباس دی په کار

فېشن چې زيات شي له ځلموبازينګران جوړوي

دودانۍ اميدله هرچانه کېدلی نشي

له خاوروګټوښه کورونه معماران جوړوي

چې انساني رڼا پيداشي په مغزوکښې دچا

هغه کوښښ کړي په عالم کښې انسانان جوړوي

ډېرتفاوت شته په انسان کښې دمعناپه لحاظ

واړه مشغول دي ځينې ځان ځينې جهان جوړوي

غریب ماشوم

دغریب کاله ماشوم دی هرهلک یوځل وهلی

نازېي هیڅ نه دی لیدلی په ژړاکورته راغلی

چا اخیستی غېږکښي نه دی له سپېروخاورونه کله

کوروکلي کښي بې قدره خوار وزاردی اوسېدلی

ګلالی ځیرک هلک دی کړي خوړې خوري خبري

خودخان ملک ځوی نه دی چې په خلکووي منلی

بې له خپل پلاره بل هېڅوک ورته نه ګوري په مینه

دغریب سړی اولاددی چالانه دی پېژندلی

التفات ورته هیڅ نشته ددې ځای لکه چې نه وي

لاره نلري مجلس ته لري ناست دی هلته غلی

په مکتب کښې لیده نشي مدرسې ته یې پرېږدي نه

لاتراوسه معلم ته یاملاته نه دی تللی

رئیسانو حاکمانو ورته هیڅ نه دی کتلی

دلویانو مجلسوته کله هیڅ نه دی ورغلی

په زړه خواره جامه کښې دلته هلته غلی ګرځي

کبرجن هواته ګوري چې یې هیڅ نه دی لیدلی

يوشاعرورته په مينه محبت هركله ګوري

دبل چاپرې نظرنشته ورته نه ګوري ښاغلی

زه يې نوم درته اوس ښيم ته ښه فكرپكښې وكړه

دلته فكرهمدغسې له نظره دی لويدلی

خوارحسن

په زړوجاموكښې ماوليده حوره
دبدرنګې مېرمن لاس لاندې مزدوره

په ښايست كښې لكه مياشت وه نوراني
په ښه خوی كښې پرښته وه آسماني

په نسب وه له هرچانه معتبره
په حسب باندې مېرمنونه بهتره

نه په وهيرم تقاضاوه دآسمان دا
او كه خوی ياطبيعت و د انسان دا

چې داهسې شان بشره ښايسته له لمره
غورځولی زمانې وه له نظره

ديوسف دغلامۍ يوښه نظيرو
په رښتياچې دهمدغه خوب تعبيرو

راته ويلې يې دحال په ژبه باندې
غريبي په سړی هسې چارې كاندې

قيمت نلري ښايست دمزدورانو
نه ښه خوی لره څوك ګوري دخوارانو

خدای راكړی ښه صورت ښكلې سيرت دی

خودخوارحسن لر قدرلږ قيمت دی

په زړوجامو کښې څوک نه لیدل کېږي
حقیقت زاړه لباس کښې رټل کېږي

ډېرزماپه خېرښایسته ښکلي ښاغلي
مدام وینځې دپردو کالي ناولي

بل شی نه دی عاجزي اوغریبي ده
چې په بد نظر کتلی هرسړي ده

هنرونه پټ وي دانسانانو
خاورې مښې په مخ باندې دخوارانو

ښه اشخاص زاړه لباس کښې وي بې قدره
بدسړی په ښه لباس شي عالیقدره

ډېرښه خلق په دنیاکښې خوارو زارشته
بدایانو کښې ډېرخلق بدکردارشته

پام کوه ! په سپین سپېڅلومه غولېږه
بې پرواله خاکسارانو مه تېرېږه

په جندوکښې ښه ښه خلق مالیدلي
دخوارانو په جامو کښې وي ښاغلي

چینجی اوسي دورېښمو په قباکښې
پټ مخ ګرځي ریاکار سپینه رداکښې

دیوسف خیروجامو کښې څه ګناه ده
ښه لباس کښې چې ګناه کړي زلېخاده

راځئ! څېرې کړو داښې جامې رنګینې
پکښې وګوروڅېرې ډېرې ننګینې

همدردي

ژاړي په غمونو کښې خواخوږی له هرچاسره

سل پتنګان سوزي دیوې شمع ژړا سره

ډک زړګی له اوښکوګرځي وربځي په آسمان کښې بیا

څه ژړاملګري ده دژوندیوې بربښناسره

ټول باغ ژړیدلی ځکه اوښکي دي دګل په مخ

ډېرلکه لا له داغلی زړونه شته صحراسره

نه ښايي انسان ته چې دبل په غم غمجن نشي

لویه بدبختې ده که څوک نه ژاړي له چاسره

داسې بې غمي دې خدای په هیڅ کورکښې پیدانکړي

یوکورکښې چې ویروي اوبل خاندي له لیلاسره

حسن اونظر

دړانده بداى په کورکښې ښايسته ښکلی لیلاوه

دنظرخاوند څوک نه و، بېهوده يې تجلا وه

ډیوه بله وه دحسن مګرعشق ورسره نه و

بې پتنګه سوزېدله شمع ځکه په ژړاوه

دسپین مخ اودسروشونډوتوروزلفوتوروسترګو

څه قیمت اوقدرنه و، زړه کښې مینه ددنیاوه

دښایست نوی بهارو، دګلزارجوش اوځواني وه

بینايې د ذوق هیڅ نه وه په بل ډول مشغولاوه

دګل لورته کتل نه و، بهارخوشې تېرېدلو

دمېووانتظار ډېرو دمادي ګټې سوداوه

دښکلا مېرمن خپه وه، دجمال څه قدرنه و

بصیرت ته وه محتاجه په نظرپسې شیداوه

مال دولت له حده تېرو،واک يې خپل وهرڅه ډېرو

مګردادتش کتلو اوشعورپه تمناوه

علم وفن هنراوشعربينا ذوق اوشعورغواړي

که په نیمه څوک پوهېږي دليلی دغه معناوه

دمعناروح تل خپه وي دړندوناپوهوکورکښې

عرفاني نهضت مه غواړه! جامعه که نابيناوه

بهای

یو يې لوی بولي هغه بل ورته وړوکی وايي

خېټه يې لويه اوککره يې وره ده ډېره

غله يې ډېره مال يې ډېردی هرڅه ډېرورکره

مزدوران وږي دي يوه بې مړه ده ډېره

کوټه تووده ده تشناب توددی تنورتودوي مدام

هرڅه تاوده دي دګدابرخه سړه ده ډېره

دده له کوره هغه وخت خيروخيرات راوزي

چې تناره کښې خښېدلی تري پېړه ده ډېره

کورېې دی نوی کالي نوي دي موټرنوی دی

فکريې زوړدی خيال يې زوړ ارزو زړه ده ډېره

په يوه سوی مړی خدای نه جنتونه غواړي

له ده سره د آخرت سوداوړه ده ډېره

ماشوم

چې نوی ګل دپسرلی ددې دنیا ومه زه
چې پاک له هرراز خیانت اوله ګناه ومه زه
زړه ته نزدې دخپلې مورغېږکښې مې ځای درلوده

دسترګوتور دزړګی سردخپل بابا ومه زه
جاروقربان به مې سل ځله په یوآن اورېده
لایق دمینې هغه وخت کښې دهرچاومه زه
دپېغلوجونولونګین سره مې لوبې کړلې
لاس به مې اچاوه ګرېوان ته بې پرواومه زه
خپل اوپردی به په نظر دمحبت لیدلم
په حقیقت کښې دتمام کلی لیلاومه زه
په ډېروسترګوکښې مې مینه دخپل ځان لیدله
په زړه کښې ګران دډېروخلقوپه رښتیاومه زه
رموزدمینې راته مورپه یونظروښوده
له ګړېدلومخکښې پوه په دې معناومه زه
چابه چې ډېرپخپلې غېږکښې اخیستم په مینه
په تش لیدو به یې خوشحا ل اوپه خنداومه زه
که لږ نظرزما دهغه وخت ژوندون ته وکړئ
دمورپه غېږکښې محبت سره اشناومه زه
که هرڅه هېرکړم عشق اومینه هېرولی نشم
سترګولیدلی محبت له زړه ویستلی نشم

غزل

چاچي اېښي داشين خا ل ستاپه جبين دی

زما زړه هم دهغه له لاسه شين دی

ستا اميل کښي يي سل زړونه دي پيیلی

چاجوړکړی ستا دغاړي لونګين دی

جوړه شوی يي دلمرله پلوشونه

ستادعشق پرحرارت مې دايقين دی

سورسالودي سره لمبه ده نه په وهېرم

که زما دزړه په سروونو رنګين دی

دجما ل پرښتي ته چې جوړولي

ورليږلی چاسلام چا آفرين دی

معجزه ته دقدرت اودخلقت يي

په رښتيا چې خدای احسن الخالقين دی

خدای دې ساته په امان له بدوسترګو

دادعا دپرښتوزمونږ آمين دی

دنازميرمني

وروردې خواري اومزدوري کوي له پلاره سره

تاپه مستۍ کښې اميل وشکاوه له ياره سره

موردې مېچنې ګرزوي خوردې منګي ډکوي

ته سورپېزوان غواړې دسروزروله هاره سره

ده غريبي خواره خواري كوركښي څه نه دي پاتې

مه كوه لوبې له درهم اوله ديناره سره

دلته دښځو په سرخاورې دي دنازمېرمنې

تايارانه ده اچولى دنيا داره سره

خبره نه يې ستاپه خويندومېندوڅه تېرېږي

ستاسروكاردى تمام عمرله سينګاره سره

زمونږ له حاله ځان خبركړه په مونږ زړه وسېزه

دتن جامې سوزي زمونږ ستاله سيګاره سره

عيش وعشرت دومره ډېرپرېږده دوطن مېرمنې

مينه پيداكړه دخپل كورله كسب وكاره سره

يوزړه په لاس كښې ونيسه نورزړونه مه ځوروه

مناسب نه دى داخويونه له دلداره سره

په سراوما ل چې دوطن خدمت ته نه وي تيار

مه ګوره هيڅ دهغوخلقو له ريباره سره

ورسره مه خانده!چې خاندي په خوارانوباندې

دنازخنداكړه دوطن له خدمتګاره سره

په ليلى پسې ځم

مکېږه په ماهسې ګمان چې په دنيا پسې ځم

له خانقانه رابهرشوم په ليلاپسې ځم

چې دآشناقدرکوي هغه جانان لټوم

نه يم هغه چې به هرځاى ته په هرچاپسې ځم

لوى اوواړه نه پېژنم يم دماشوم په مثال

څوک چې کړي مينه راسره هغه لالا پسې ځم

سرته دبام يمه روان دلوېدو ډارنه لرم

نه راستنيږم دسپوږمۍ سپينې رڼا پسې ځم

زړه مې هلک دى دپردى باغچې ګلونه غواړي

ددنيا غل مې مه ګڼه دګلوغلاپسې ځم

چرګوړى نه يم چې دانه پسې له کوره اوزم

لکه بلبل دګل په لورى په بوراپسې ځم

له فرعونانوځنې تښتم دمولاپه طرف

دغرونوسرته دحق نوراوتجلاپسې ځم

څومره به ښه وي

چې په سپين مخ دې زلفې خورې وي

سترګې دې تورې شونډې دې سرې وي

زه يم اوته يې نازونخرې وي

څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې زه حيا کړم او ته شوخي کړې

زه جرئت نکړم خوته مستي کړې

شې مهربانه اودلداري کړې

خومره به ښه وي، خومره به ښه وي

چې مې حياشي لږ غوندې لرې

زه درنزدې شم ته واېې لرې

درته شروع کړم دعشق سندرې

خومره به ښه وي، خومره به ښه وي

چې ستا په غاړه وي امېلونه

زه دې وربل کښې ږدمه ګلونه

ته راته واېې دزړه حالونه

خومره به ښه وي، خومره به ښه وي

چې درته واېم په ماېې ګرانه

له ټول عالمه له درست جهانه

ته واېې نه يم دومره ارزانه

خومره به ښه وي، خومره به ښه وي

چې شم بېخوده اوهرڅه واېم

ډېره دې زياته له حده ستايم

ته راته واېې چې زه خوستا يم

خومره به ښه وي، خومره به ښه وي

څه يم

زه بل څوک نه يمه اولاددغريبانويمه

سکني ورورد عاجزانو د خوارانو يمه

يمه له خاورونه پيداخورمه له خاوروپيدا

دلاس نيالګۍ ددې غريبودهقانانويمه

ماته آغاماته بادارماته صاحب مه وايه

ډيروېرېدلی له نامه دصاحبانويمه

چې ورته بل نيسي اوبه نوربې بې آبه غواړم

وينوته تږی زه دداسې بادارانويمه

دبل زحمت کښې چې خپل ځانته راحتونه غواړي

دسردښمن ددې بې رحمه ظالمانويمه

زما په زړه کښې دبل چامحبت مه لټوئ

زه دخوارانو دډېوولې پتنګانويمه

چې شپه او ورځ په خوارغريب خپل خدمتونه کوي
ددوی خادم نه يم خادم دخادمانويمه

زما ګناه

نه مې دچامال خوړلی نه مې څوک وژلي دي

نه مې چاته ورک شه ياګم شو! کله ويلي دي

نوره ګناه نلرم په دې ګناه مې مه نيسه

زړه کښې مې چې پټ ظالم ته بدغوندې کتلي دي

وخت داعتراف دی ګناه خپله درته وایمه

نه یمه منکرپه مظلومانومې ژړلي دي

داګناه دسترګوکه دزړه ده نه پوهیږمه

بدمې چې لیدلی خدایږوبدمې هم ګڼلي دي

نه ومه خبرپرده مې لربغوندې چې جګه کړه

نه دي دویلوهغه څه چې مالیدلي دي

زه یې په لیدلواو ویلوګناهګارشومه

نوربې په کولواوعمل باندې ښاغلي دي

نه یمه خاین په خیانت دنوروپوه یمه

پوهه که ګناه وي خلق ټول اوس پوهیدلي دي

داچې ډېرکاږه درته ولاړدي تیټ سرونه هم

ستا مخکښې چې سم نشوه سم کله چلیدلي دي

هیڅ امیدترې مکړه که څوک ځان دتاغلام ګڼي

ماغلامانه ذهنیتونه پیژندلي دي

لوړمقام ته رسي چې بوټونه پاکوي دبل

ډېرپه دغه شغل ریاست ته رسیدلي دي

زما خوب

وربل یې ماپه خوب کښې پرېشان لیدلی دی

ستابخت خومې رقیبه دغه شان لیدلی دی

دګلو هارپه غاړه محبوباشوه راحضوره
بلبله دا وطن مې ګلستان ليدلی دی

کارغان به پکښې نه وي بلبلان به پکښې وي
باغونه به سمسوروي ماباغبان ليدلی دی

داتوره شپه به خدای کاندی په مونږ باندې سبا
سپين مخ مې چې سباغوندې روښان ليدلی دی

تعبيرېې کړی ما، په ظالمانوبه چپه شي
چپه کاکل مې خوب کښې دجانان ليدلی دی

مهاربه دې په پوزه شي دسروزروخاونده
په سروشوندودپاسه مې پېزوان ليدلی دی

زه پټې سترګې نه يمه په هرڅه اوس پوهېږم
په خلاصوسترګوباندې ماجهان ليدلی دی

عمل چې وي ازاد اوانتقادپکښې بندې وي
ماهلته دظلمونوسخت طوفان ليدلی دی

له دامه که دې خلاص کړم په قفس کښې دې ايسارکړم
صياده! ماخوخورنګه زندان ليدلی دی

که هرېورانه وژنې خيال اوفکرمې مه وژنه
په دې کښې مې وطن ته لوی تاوان ليدلی دی

انسان

زه جسم نه يمه ماروح ددې جهان وګڼه
تيټ مې مه بوله بام دخونې مې آسمان وګڼه

دخاوروګټوپه تخت ناست يم په هواکښې ګرځم
ټول حيوانات مې دي تابع ماسليمان وګڼه

تياره کښې نه يم په آسمان کښې مې ډېوه بلېږي
دآسمان واړه ملايک مې شاګردان وګڼه

داټول نقشونه دجهان اومختلف رنګونه

زما په ذوق او ارادې پسې روان ګڼه

په کایناتوباندې زه هرقسم لوبې کوم

بحروفضامې دېوې منډې میدان ګڼه

شکایت نکړم له آسمانه څه ګیله نلرم

زما له لاسه دفلک څېرې ګرېوان ګڼه

سره له دومره اقتداره چې قدرت راکړی

په نری تارکښې مې دزلفوآوېزان ګڼه

دښکلومینه مې په عقل وفکرلوبې کوي

چې ستا وربل شي پرېشان ماپرېشان ګڼه

دعشق پنجونه نه خلاصېږم دلښکروپه زور

دایازمینه کښې اسیرشهنشاهان ګڼه

دلیلی یواشارات بس دی دعاقل دپاره

دعشق سوداکښې لیوني ډېرهوښیاران ګڼه

دعشق اومینې په حرم کښې زه لوی شوی یمه

څوک چې بې مینې ژوندکوي هغه حیوان ګڼه

چې دجمال ډېوه شوه بله پتنګان شوه پیدا

لومړی پتنګ ددغې شمع ته انسان ګڼه

څه جوړشوه؟

زمـادآه لـه حرارتـه دوزخونـه جوړشـوه

لـه تورلوګی نـه بـې داپورتـه آسـمانونه جوړشـوه

اوښـکې لـه سـترګو اوخـولې زمالـه وچـولي نـه

چـې تـوبې شـوې دخـدای پـه لارکښـې جنتونـه جوړشـوه

چـې سـرمې تیـټ کړخپـل ګریـوان تـه دمعناپـه لټـون

لـه یـوه ځـاځکی راتـه لـوی لـوی دریابونـه جوړشـوه

لکـه غـواص چـې شـوم غوټـه دمعرفـت پـه قلـزم

هـرې قطـرې نـه بـې حسـابه ګوهرونـه جوړشـوه

دزړګـي سـترګې مـې کـړې خلاصـې دجانـان پـه لـورې

شعوربیناشـو ذوق پیداشـو اوشـعرونه جوړشـوه

چـې آبـادۍ تـه مـې کـړه مخـه ټـول جهـان شـوګلـزار

لـه سپېروخاوروښایسـته ښـکلي ښـارونه جوړشـوه

سـره او سـپین مـا چـې پـه نظردمحبـت ولیـدل

ښـکلوته هاراوپادشـاهانوته تاجونـه جوړشـوه

مـونږ کـړه لـه خاورونـه راوپورتـه زر پـه خاوروکښـې و

زرو دپـاره ولـې مـونږ څخـه مریونـه جوړشـوه

له خپله لاسه بتان جوړ کړم بندګي یې کوم

باطل خدایان راته دوهم له مضمونه جوړشوه

نه وم خبرچې ښه کوم دښه مقصددپاره

رانه په لوبوکښې اتوم ښخه بمونه جوړشوه

عدالت

فرق دحق اودباطلولوی حکمت دی

ددماغ اوزړه همدغه عبادت دی

چې صادق اوخاین بېل کړي یوله بله

اوس په کار مونږته همدومره بصیرت دی

بې له علمه بې له عدله بې له رحمه

په چابانديې رواکله حکومت دی

که مې ښوک په لښته ووهي ظالم دی

که قانون مې غوښوي سرعدالت دی

دیوه شخص نوکري خوغلامي ده

لوی عزت دخپل وطن اوقام خدمت دی

چې خپل ځان ګڼې خادم دخادمانو

په دې رازښه پوهیدلی نن" الفت" دی

دوه ماموران

زمونږ په محله کښې يودوه کوره ماموران دي
تنخواه اوپه رتبه کښې څه فرق نلري يوشان دي

خوراک ديوه هره شپه نرۍ وريجې چرګان دي
د ورځې کبابونه سالنونه نورشيان دي

دبل مامورپه کورکښې ماشومان ګورم چې ژاړي
پخ کړی يې پيتې وي دوی ښوروا له موره غواړي

سل رنګه نعمتونه دهغه کورکښې پخيږي
ميوې لمدې اووچې پکښې هروخت پيداکيږي

دښارمامورين واړه دهغه کورکښې عذريږي
دښې ډوډۍ صفت يې مجلسونوکښې تل کيږي

سهار يې په کاله کښې پراټې شودې هګۍ وي
په هره ورځ پيروی شيرچايونه په چرګۍ وي

دابل مامورکره کله سابه کله ښورواوي
په مياشت کښې دې يو دوه ځله نرۍ وريجې رواوي

مدام دې پورورو، ورسره غم وسوداوي
يوه تنخوا تربلې نه رسيږي حال يې داوي

هغه څنګه ماموردی ددې بل ولې داحال دی
دغورخاوندانونه زما دارنګه سوال دی

په کار اولیاقت کښې دی هغه ځنې بهتردی
هغه په پیسوباندې په هرځای کښې معتبردی

پخپلو سوغاتوپه لویوخلقو زورور دی
رشوت په رشوتونو هضموي دایې هنردی

کارغه دې خوري مرداري هریووایي چې بلبل دی
دپوهې صفتونه یې کوو مګرجاهل دی

دخپل آمرپه مخکښې نه پوهیږم څه پرې کیږي
سم نشي دریدلی ډیرکږیږي اوټیټیږي

سرټیټ غاړه کږه شي لاس سینې نه نه بېلیږي
اوضاع اوحرکات یې ټیټ اوپست رامعلومیږي

زمونږ په مامورینو کښې دارنګه ماموران شته
په دغوصفتونومدیران اوحاکمان شته

راځئ هغه ماموراودامامورسره جلاکړو
دایوهرځای کښې وستایو د ابل هرځای رسواکړو

دښوبدوتمیزوکړو دحق جذبه پیداکړو
لایق اونالایق وپیژنووطن رڼا کړو

ترخوبه پټ وو سترګې په دغسې کسانو
قلم پسې راواخلئ دوطن ویښوځلمیانو

دحق جذبه

دحق جذبه ده چې په ځوی دپلاربوتان ماتوي

یوه سرې باندې طلسم دجهان ماتوي

دسکندرله سده تینګ دی یوپه سله تقلید

دارازسدونه خاوندان دتینګ ایمان ماتوي

دخوف اوطمع محبت اوعداوت قیدونه

که هرچامات کړه هغه مکردشیطان ماتوي

دافلاطون په حکمت نه کیږي دحق پالنه

لښکر دظلم ومعصیت ابن عمران ماتوي

په عقل نشي لوی کارونه په جذباتوکیږي

بدنظامونه دجنون اوعشق طوفان ماتوي

دپلارنیکه په قدم مه ځه حقیقت پسې ځه!

هغه دودپریږده چې حکمونه دقرآن ماتوي

خپلوپردونه مجردشه لحاظونه مه کړه
دحق ورمیږمراعاتونه دانسان ماتوي

خاورې اوګردونه

(۱)

که ښندې کله جامې خپلې له خاورو

ته پوهېږې؟ چې ګردونوکښې دلارو

راځي هسې يومېلمه له كوم هېواده

چې بې خپل كالي څنډلی په څوارو

(۲)

له كوم لوری راروان يوجهانګردو

مخ اوښت باندې پې پروت دلارې ګردو

ماوې څه دې وليدل په دې جهان كښې

ويلې دومره شومه پوه چې جهان ګردو

(۳)

له دې خاوروشوه پيداډېرعالمونه

چې آبادې كړه لوی كلي لوی ښارونه

يوښوورځې بې دژوندسندرې ووې

بېرته خاورې شوه اوچت بې شوه ګردونه

(۴)

كلی وران و خو باقي بې لا آثارو

يومرغه په دېوا ل ناست دابې ګفتارو

دغه زوړدېوا ل چې ګورئ په يووخت كښې

جوړونكی دكورنوپوخ معمارو

(۵)

لکــــه بـــــوی چـــــې لـــــه ګلشـــــنه راجداشــــــي

یابخارلــــــــــه دریابونوپـــــــــــه هواشـــــــــــي

یـــــوه ورځ بـــــه هـــــم زمـــــونږ لـــــه خـــــاورو دوړو

یـــــوګرد پورتـــــه لـــــه صـــــحرانه ددنیـــــا شـــــي

فرداوملت

(۱)

پــــــــــه زرګونوکلوژونـــــــــــدګړي ملتونـــــــــــه

پــــــه قرنـــــــو قرنـــــو ځملـــــــي وي ولســــــونه

د افـــــــرادو دعـــــــروج هســـــــې مثـــــال دی

لکـــــه وي چـــــې دریـــــابو نوکښـــــې موجونـــــه

(۲)

پـــــه اســــــلام کښـــــې فردتــــــابع دجمعیـــــت دی

دملـــــــت اجمـــــــاع قـــــــانون دشـــــــریعت دی

پـــــس دخـــــــدای اودرســـــــول لـــــــه امرونهـــــــی

دښـــــــــــــــــــــــــــــــــــــوبدومعیارفکردملت دی

علم او پوهه

(۱)

بصیرت اوعلم نشته په کتاب کښې
که خه نه وي دمغزو په پېچ وتاب کښې
علم او پوهه بل شی نه دی بینایي ده
خوشې ناست یې پټې سترګې په محراب کښې

(۲)

پوهه توله راوتلی له مغزوده
هسې نه چې په دې ډېروکتابوده
په نظرکښې که دقت صحیح سنجش وي
علم زیرنده ددغسې کتوده

سرېتوب

دتوتیانو له وینه دامعلومېږي
چې خبروباندې څوک نه سړی کېږي
سړی نه دی چې یې کاردسړو نه وي
په خبروکه هرڅومره ښه پوهېږي

همدردي

پتنګ نه دی په ډیوه چې ستي نشي
بلبل نه دی چې په ګل فریادي نشي
زړه یې مه بوله تورکانۍ دصحرادی
په لیدو د زخمي زړه چې زخمي نشي

سیاست

سیاست دمطلب سرته رسول دی
په تدبیراوفکربانديٍ کارکول دی
خپلو ټولو کوښښو خپلو نقشو نه
مستقیمه نتیجه نه اخیستل دی

بې قدري

لکه ګل دبیابان هسې لوېږم
څوک مې نه ویني په سترګوچې څه کېږم
دښایست قدرمې هېچاسره نشته
دانسان وتش نظرته هوسېږم

ديموکراسي

پرستش ديوه تن بت پرستي ده
دمسلک پيروي لويه ازادي ده
په کوم ځای کښې چې يوفکرکړي کارونه
هلته خوشې مهمل لفظ ديموکراسې ده

دروح اطمينان

هغه ځای کښې وي دژوند واړه خوندونه
چې خوک نه ويني خه زجربې قانونه
اطمينان دروح اوفکرهلته بويه
چې اصول اوقوانين کوي کارونه

صبر

(۱)

ځينې وايي صبرغم کښې نه ژړل دي
داولادپه مړينه ږيره نه شکول دي
که صحيح معنايې غواړې زما جانه
په سختيوکښې دخپل ځان نه بايلل دي

(۲)

صابرنه دی که زحمت نه څوک وېرېږي
یا هرشي ته لکه وورکی هوسېږي

بې صبري ده چې بېځایه خوشحالی کړی
یاڅوک زیات له ضرورته په قارېږي

ددنیا قانون

یوه ورځې سحرووې په خنداکښې
داقانون مدام جاري دی په دنیاکښې
چې ضعیف دزورورخواکښې ورکېږي
لکه ورکه چې سپوږمۍ شوه دلمرخواکښې

یوسف اوزلیخا

ته یوسف نفسي ارزو دې زلیخاده
ستاپه برخه غلامي ددې لیلا ده
که خپل ځان دې ورنه خلاص کړپادشاهي ده
که یې خوښې ته ځان وسپارې ګناه ده

فکر او مینه

مینه تل اوسي دزړولاندې کوروکښې
فکروي ددماغونوبنګلوکښې
په لوړکورکښې که څه عقل فکر غواړي
محبت مه لټوه لوړوقصروکښې

آشنایي

له غموسره مې هومره آشنايي شوه
چې بې اوس راته مشکله جدايي شوه
له ترخوزړه نه صبرېږي چې عادت شي
دښمن هم سړی ته خورشي چې ياري شوه

فکر او کار

(۱)

چې له لرې سړی کاندي سنجشونه
کارته نه رانزدې کېږي کړي فکرونه
له دې فکراوسنجشه پيداکېږي
دماغونوکښې سودازروکښې غمونه

(۲)

بې له فکرچې څوک کارکړي خوشې زيارکړي
چې بې کاره کړي فکرونه ځان به خوارکړي
چې عمل اوفکريوله بله بېل شي
عمل خوارشي فکر ورکه سمه لارکړي

بي خبري

(۱)

په ګودرپېغلومنکي خپل ډکول
يومنکی دډکېدووخت کښې ويل
تري نه يواوبه څکوخونه پوهېږو
چې څه رازبه وي دتېری اوبه څکل

(۲)

په رښتيا چې څوک منکی غوندي ډکېږي
ورو ترولوه احواله څه خبرېږي
په کندوانوڅوک پوره نه شي اچولی
که په لوره دخوارانو نه پوهېږي

علت اوسبب

هسې وايي سوی پتنګان
چې مونږ پېژنو سيزونکی دخپل ځان
مونږله شمع، شمع اورله تيلی واخيست

تیلی واخیست اورله لاسه دانسان

دهقانه

(۱)

ستا دلاس ګل ته بلبله خوشحالیږي
ستاله باغه دبهارورمه تاویږي
ښایسته جوني ږدي ستاګلان وربل کښې
بوراګان دي په ګلونو تېرېږي

(۲)

ګوره پري نږدي داځمکه هسې شاړه
دنیاده ستا دغوایي په ښکرولاړه
نن ملاتیټه کړه خپل کارته غفلت مکړه
بیا پخپل چمن کښې ګرځه هسکه غاړه

شعر

چې په جهان کښې نوراني روښانه لمرپیداشو
فکر او ذوق سره یوځای شوه ښه نظرپیداشو
ښایست پېې ولیده دعشق پکښې اثرپیداشو
له دغو تولونه بیاشعراو هنرپیداشو

مات کوډی

(۱)

دګودرپه غاړه پروت و مات کوډی

ویلی زه وم روغ منګی کلال جوړکړی

دلته لوبوکښې زه مات یوه ځلمی کړم

یوې پیغلې په اوږوومه راوړی

(۲)

دجهان هره ذره کښې عشق عیان دی

مات کودړی سره هم دعشق داستان دی

ډیرمین په دې ګودردي یوځای شوي

ډیرمنګې دلته مات شوي لنډبیان دی

خوشحالي

کوروکلي کښې سکوت اوقراري وه

چې کتل مې په کوڅوکښې خوشحالي وه

یوناڅاپه راپیداکوم لیونی شو

ماشومان ورته راغونډشوه خوشحالي وه

تور او سپین

که مې سرشي دهاتي له پښولاندې

که له پاسه مې راغورځوي دلاندې

تورته سپین نشم ویلی سپین ته تورزه

داامیــــــدډي ښـــوک لـــــه مانـــــه هـــــېڅ نــــه کانـــدی

شعراو حکمت

(۱)

په رڼا کښې دلمرخومره لوی حکمت دی
ژوند دپاره ډېرضروردا حرارت دی
مګرګوره دآسمان سپينې سپوږمۍ کښې
خاوند ايښې دجمال شعري کيفيت دی

(۲)

په رڼاکښې که دلمرد ژوند ګوهرشته
دسپوږمۍ رڼا کښې بل کيف واثرشته
په جهان کښې دي ضروردواړه ثيزه
ځکه دلته شپه او ورځ شام وسحرشته

سپين او تور ديوان

(۱)

چې څه کړی په جهان کښې سليمان دی
ماليدلی په قدرت کښې دانسان دی
په رښتيا که ته څه کاروروځنې واخلې

شپې او ورځې هغه سپین اوتوردېوان دي

(۲)

څه چې غوښتی سلیمان دسبا ښارنه

ته يې مومې دسبا ورځې له کارنه

دبلقیس تخت به دسترګو رپ کښې راوړی

دا امیدکېږي دشپو ورځوله زیارنه

حقیقت

(۱)

کبان وايي ژوندپیدادی له دریابه

سمندروايي چې دی داورله تابه

لټوي يې دهوامرغان هواکښې

حقیقت ورک دی ددهرله کتابه

(۲)

بلبل وايي دګل رنګ دی دستايلو

نسیم وايي خوشبويي بويه دوړلو

فیصله درنګ وبوی شوله مشکله

سرګردانه کړ نسیم شوردبلبلو

(۳)

ځینې وايي غوټۍ خاندي هوسېږي

زړه تنګی نه نجات مومي چې غوړېږي

ځیني نوروايي له ډېري زړه تنګۍ نه

زړه يې چوي اوګرېوان يې څيرى کېږي

ثواب

دبنداى ثواب دوړى مړول دى

دفقيرثواب روژې خداى ته نيول دى

غازي وژني بل سړى ثواب دپاره

دشهيدثواب خپل ځان په بل وژل دى

دشاعرشعار

په سرکښي فکردوطن په زړه کښي مينه ديار

دزوراوظلم لوى دښمن دازادۍ طرفدار

په حق ويلوماتوي بت اوطلسم دډار

شاعر دپاره مناسب دى همدغسي شعار

دالفت پېژند ګلوي او ژوند پېښې

ګل پا چاالفت په ۱۲۸۸ هجري ش ۱۹۰۹ ع کښې دلغمان د عزيز خان په کڅ کښې زېږېدلی دی.
پلار يې ميرسيد پاچا اونيکه يې سيد فقير پاچا دی.
په ۱۳۱۴ کښې د انيس په اداره کښې کاتب شو.
په ۱۳۱۵ کښې د انجمن ادبي غړی.
په ۱۳۱۲ کښې د انجمن ادبي له غړيتوب سره د زيری د جريدې چلوونکی هم و.
په ۱۳۱۸ کښې د پښتو ټولنې د صحافت د مدير مرستيال.
په ۱۳۱۹ کښې د پښتو ټولنې د لغاتو او قواعدو د څانګې مدير.
په ۱۳۲۰ کښې د اصلاح د ورځپاڼې مشاور او بيا د پښتو ټولنې عمومي مبصر او د کابل مجلې چلوونکی.
په ۱۳۲۵ کښې د اتحاد مشرقي (ننګرهار) د جريدې مدير.
په ۱۳۲۷ کښې په ننګر هار کښې د قبايلو عمومي مدير.
په ۱۳۲۸ کښې د جلال آباد د خلقو له خوا د ملي شورى په (۷) مه دوره کښې وکيل شو او په ملي شورى کښې د دوهم معاون په حيث وټاکل شو.
په ۱۳۳۱ کښې د لغمان د قرغيو خلقو د شورى اتمى دورې ته وکيل وټاکه.
په ۱۳۳۴ کښې د جلال اباد له خوا د لويې جرګې وکيل وټاکل شو.
په ۱۳۳۵ کښې په لومړی رتبه د پښتو ټولنې رئيس مقررشو او د پوهنی دوزارت د عالي شورى په غړيتوب ومنل شو.
همدارنګه د حقوقو دپوهنځی او د ادبياتو د پوهنځی د پښتو استادي هم ورپه غاړه شوه.
په ۱۳۳۸ کښې د افغان او شوروي د دوستۍ ټولنې رئيس هم شو.
د ۱۳۳۰ د جوزا له مياشتی د ۱۳۳۲ د عقرب تر آخره د اولس د ملي جريدې د امتياز خاوند هم و، چه د ليکوالۍ ډېر زيات کار د ده په غاړه و او د فارسی اوپښتو مضامينو په ليکلو اوتهيه کولوکښې ئې درنه برخه درلوده چه ډېرې زياتې مقالې يې په دې جريده کښې په مستعارو نومو اوبې نومه يا د اداری په نامه نشر شوي.

د ده چاپ شوی لوی او واړه کتابونه دادي:

۱- دپسرلی نغمه.
۲- بله ډيوه.
۳- لغوي څېړنه.
۴- پښتو سندرې.
۵-عالي افکار.
۶- څه ليکل يا ليک پوهه.
۷- ادبي بحثونه.
۸- پښتوکلی پنځم جلد اول ټوک.
۹- پښتو کلی پنځم جلد دوهم ټوک.
۱۰- د آزادی پيغام.
۱۱- غوره اشعار.

۱۲- لوړخیالونه او ژور فکرونه.

۱۳- منطق.

۱۴- غوره نثرونه.

۱۵- املاء او انشاء.

۱۲- لیکوالی (املاء او انشاء) دوهمه طبع چه له پخوا نه پکښې ډېر زیاتوالی راغلی دی.

۱۷- نو سبک او نوی ادب.

۱۸- د زړه وینا.

هغه کتابونه يې چه تر اوسه نه دي چاپ شوي.

۱- نوی څرک (دپښتو لغاتو مقایسه له نورو ژبوسره).

۲- څه کورم او څه اورم؟

۳- اجتماعي نظريات.

۴- ښه لمسون.

۵- د ټولنې علم (ترجمه).

۲- د موفقيت لار (ترجمه).

نورو هیوادو ته رسمي سفرونه:

۱- د ۱۳۳۲ د حمل په ۳ مه د یوه هیئت په مشری پېښور ته تک د رحمن بابا د قبر جوړولوپه غرض.

۲- د ۱۳۳۲ د ثور په ۲۸ مه د یوه کلتوري هئیت په مشری اتحاد شوروی ته تک د کلتور د وزارت په بلنه.

۳- د ۱۳۳۲ د اسد په ۲۹ مه د یوه هیئت په غړیتوب مونشن ته تک د مستشرقینو په ۲۴ مه کانګرس کښې د شمول په غرض.

۴- د ۱۳۳۷ د میزان په ۳ مه تاشکند ته د یوه هیئت په غړیتوب د اسیائي او افریقائي لیکوالو په کنفرانسونوکښې د ګډون په غرض.

۵- ۱۳۳۹ د ثورپه ۸ مه د یوه هیئت په مشری اتحاد شوروي ته تک د دوستی ټولنې په بلنه.

۲- ۱۳۳۹ د اسدپه ۱۵مه د یوه هیئت په مشری مسکو ته تک دمستشرقینو په ۲۵ مه کانګرس کښې د ګډون په غرض.

۷- د ۱۳۴۰ د ثور په ۹ مه د یوه هیئت په مشری اتحاد شوروی ته تک د دوستی ټولنې په بلنه.

په دغو سفرونوکښې يې دا ځایونه لیدلی دی.

مسکو- لیننګراد- سوچی- باکو- دوشنبه- تاشکند- کیف- ولګا ګراد- تفلیس- سمرقند- مونش- تهران- پېښور.

په دې سفر ونوکښې يې په رسمي دعوتونوکښې ډېرې وینا وې کړی اوکنفرانسونه يې ورکړیدی.

پای

د زړه وینا

دالفت اشعار

www.ulfat.de